Թիւ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 116 — 18/30 ՅՈՒՆԻՍ 1898 — 11 ՍԼԳԷՐ 1316 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

در علیده غلطه ده (ماسیس) غزتهسی اداره خانهسنه

Նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳԻՐԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "MASSIS,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՍԻՍ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
» » »	վեցամսեայ.	70 »
» » »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ.	20 »
Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի,		115

դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական բաժանորդի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԱՊԱԳԱՅ ԻՐԵՐԸ

Սանթիակօ պաշարուած է Ամերիկացիներէն։ Մանիլա անձնատուր եղած է Ամերիկացիներուն։ ահա երկու գլխաւոր իրողութիւնները սպանօ-ամերիկեան պատերազմին, որ երկու ամիսէ ի վեր և աւելի կը զբաղեցնէ հանրային ուշադրութիւնը։ Սպանիա կորսնցուց Փիլիպպեան կղզիները և Գերմանիոյ վրայ իր ունեցած վստահութիւնը ցնդեցաւ այնպէս, ինչպէս կը ցնդին բոլոր այն վստահութիւնները, զոր տկար կողմերը իրենց յուսահատական վարկեաններուն մէջ կ'ունենան զօրաւորներուն վրայ։ Գերմանիա պաշտօնապէս յայտարարեց Վաշինկթընի կառավարութեան թէ ինքը Մանիլայի առջեւ Ամերիկայի հետ հաշիւ չունի բնաւ։ արշիպեղագոսը իրենն է, ինչպէս ուզէ, այնպէս կը տնօրինէ Տուէյ ծովակալ։ Այս է գտնէ Վաշինկթընի կառավարութեան կողմէ հրատարակութեան տրուած պաշտօնական ծանուցում մը։ Բայց առաջին անդամը չպիտի ըլլայ երբ քաղաքականութիւնը յանկարծ փոխուի, և Գերմանիա տարբեր պատահականութեան առջեւ, նոր պահանջումներ ունենայ Փիլիպպեանց վրայ։ Վերջապէս Ամերիկացիք ցանկալի ցամաքը ձեռք ձգեցին յաւադին այլ յայտնի նախակռիւներէ վերջ։ Հիմա կը վազեն Ս. Յակոբ քաղաքին վրայ և պիտի յաջողին տիրել այդ բերդաքաղաքին՝ հակառակ սպանիացիներուն կատաղի ընդդիմութեան։ Սանթիակօ չպիտի կրնայ երկար ատեն կուրծք տալ ամերիկեան զօրքերուն, որոնց թիւը կը ստուարանայ ապըստամբներուն գործակցութեամբ։ Ժամանակի պարզ խնդիր մըն է միայն Սանթիակոյի գրաւումը, որմէ վերջ Քուպայի մէջ ռազմադիտական կարեւոր դիրք մը բռնելով, պիտի կըրնան լայնաբար շարժիլ իրենց պատերազմական միւս գործողութեանց մէջ։

* * *

Ապագայ իրերուն ամէնէն կարեւորը սակայն Անգլիոյ և Ռուսիոյ յարաբերութեանց խնդիրն է միշտ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Կասկածներ կան թէ տարիներէ ի վեր նախատեսուած թշնամութեանց սկզբնաւորութիւնը Դեղին Ծովուն ջուրերուն մէջ պիտի ըլլայ Դեղին ցեղին ժառանգութեան համար երկու մրցակից պետութեանց մէջ։ Ռուսիա բացարձակապէս կը հակառակի անգլիական ո և է միջամտութեան Զինաստանի ներքին գործերուն մէջ, միւս կողմէն արդէն Լորտ Սոլզպէրի կը բամբասուի իր իսկ երկրին մէջ իբրեւ թոյլ արտաքին քաղաքականութիւն և բրիտանական շահերուն պաշտպանութեան տեսակէտով։ անհնարին չէ մոռնալը որ ռուսական այս ամէն ոտնձգութեանց և յաւակնութեանց առջեւ պահպանողական դահլիճը, դոնէ ժամանակ մը Պ. Զեմբըրլէյնի ազդեցութիւնը կրելով, որ երկրին մեծամասնութեան հաւանութեան արժանացած է, խիստ գործողութեան մը դիմէ Ռուսիոյ հակառակ։ Ապագայ իրերը հոս, Զինաստանի կողմը այնպէս են, ինչ որ է Անգլոս Լոռէնի խնդիրը Ֆրանսայի և Գերմանիոյ մէջեւ։ Ֆրանսական պարտութիւնէն ի վեր Եւրոպա ամբողջ բանակ մը դարձած է, եւ քաղաքակրթութիւնը՝ ի զուր կը պարծի իր կալծեցեալ խաղաղասիրութեան համար։ որպէս թէ այս անհանգստութիւնը չէր բաւեր Եւրոպայի մէջ միտքերը յաւիտենական երկիւղի մը մէջ պահելու, հիմա վերջապէս Ասիոյ Ծայրագոյն կողմերը ծանրագոյն տագնապներով ևս բեռնաւորեցին քաղաքականութիւնը։

Եւրոպական այս երկու պետութեանց համար անմիջական ապագան վտանգի մէջ է Զինաստանի կողմերը։ Դանի որ Անգլիոյ կողմէն ամէն շարժում Ռուսիոյ ջիղերուն կը դպչի, երբ առաջինը Զինաստանի ներքին գործերուն խառնուելու ճիգ մը ընէ, անշուշտ պիտի գայ ժամանակը որ սպառի Ալպիոնի առասպելական համբերութեան չափը, և խնդիրները արիւնոտ կերպարանք մը առնեն, մի՛շտ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։

Այս խիստ փափուկ յարաբերութիւնները օր մը հարկաւ պիտի յանգին տխուր իրողութեանց։ Ռուսիա և Անգլիա Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ անհամաձայն մնալով, պիտի սովորին անհամաձայն ըլլալ եւրոպական դիւանագիտութեան զանազան խնդիրներու մէջ։ Անգլիական ժողովուրդը, որ չի դադրիր պախարակելէ Սոլզպէրիի արտաքին քաղաքականութիւնը, վերջապէս պիտի ստիպէ զայն որ քիչ մը աւելի կորով դնէ իր պահանջումներուն մէջ հիւսիսային կայսրութեան քիթը կոտրելու և չինական քաղաքականութեան առիթ անոր ջախջախիչ գերակշռութիւնը չեզոքացնելու կամ հակակշռելու համար։ Ռուսական մամուլը անգլիականը կը գերազանցէ յոխորտանքի և ձայնարարութեան մէջ։ հիւսիսային Զինաստանի ապահով տերը նկատելով իրենց երկիրը, Ռուսները այնքան կը գժգոհան Անգլիոյ դէմ; որքան եղէ Անգլիա բուն ռուսական ներքին խնդիրներուն մէջ մտնելու անխոհեմութիւնը գործէր։ Այս դարուն սկզբնէրը Անգլիոյ ունեցած դիւանագիտական յաջողութիւնները ի՛նչ ոգորմելի կերպարանք մը կ'առնեն նոյն դարուն վերջին քառորդին մէջ կրած դիւանագիտական անյաջողութեանց քով —կրկնենք միշտ Ծայրագոյն Արեւելքի և դաղթային ուրիշ խնդիրներու մէջ։ Մատակասքար, Թունուզ, Ալճերիա, Նիկէր, Ծայրագոյն Արեւելք չատ պըզտիկցուցին անգլիական ազդեցութիւնը, որ Ովկիանիոյ ընդարձակաձաւալ ստացուածքներովը և հնդկական աշխարհներովը՝ վարժուած էր ամենազօրաւոր ձայնը ունենալ դաղթային կամ արտաքին քաղաքականութեան մէջ։

Ով գիտէ ի՞նչ ճակատագրական բան մը կայ պահպանողական նախարարութեան դռան մէջ։ Ազատականք կործանեցան իրլանտական խնդրով մը։ թերեւս պահպանողական ամուր կարծուած դահլիճին մղձաւանջը պիտի ըլլայ սա չինական խնդիրը, որ Անգլիոյ դիւանագիտական անյաջողութեանց բաժակը դուրս թափեց։

Ե.

ՈՃԻՐ ՕՏԱՐ ՈՐԲԱՆՈՑԻ ՄԷՋ

ՆՈՐԱԴՈՅՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԻԶՄԻՐԼԻՆ

Իզմիրի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ երկուշաբթի թուականով.

Օտար որբանոցի մէջ գործուած անլուր ոճրին վրայ նորանոր մանրամասնութիւններ երեւան եկան։ Հոս պարտէ կը համարինք ոճրագործութիւն յայտնելու տեղական քուրէ մամուլին ինչպէս նաեւ «Աւրմնեա» եւ «Ամալթիա» յոյն եւ ուրիշ օտար թերթերուն որոնք այս առթիւ ոճրագործին դէմ անենուն զզուանքով լեցուն յօդուածներ հրատարակեցին։

Մօնսիեօրին կեանքը երեւցածին աւելի արկածալից է եղեր։ Թէք բնիկ Իզմիրցի կաթոլիկ ընտանիքի մը կը պատկանի որ գացեր Ամերիկա միասին բարեսերներու խումբ մը գտնելով, յաջողեր է որբանոց մը հիմնելու համար պէտք եղած դրամը փրկելու եւ անցեալ տարի երկու հազար անգլ. լիրայի չէք մը ստացեր է նախնական ծախքերու համար։

Ուղիղ եւ նիշդ աղբիւրներէ ստուգուեցաւ թէ մօնսիեօրը մոգութեան ալ կը հաւատայ եղեր։

Դոն եճէ ըսելու թէ Ամերիկացի միսիօնարներ, մր. Սէֆիոբրնի, եւ մր. Մէքլավրնի պէս լուսամիտ անձեր խնդիրը երեւան գալեն ի վեր աջակցեցան տեղւոյն Ազգ. Վարչութեան ամէն բան պարզելու եւ ոճրագործը երեւան բերելու համար։

Երկ տեղիս ոստիկանութեան զօսիսերը վանգաւոր որսորդութիւններու յանգուցած էր։ Խոստովանեցէ՛ք որ ինք հիմա քիչ մը նուազ հասարակ մարդ մը կ'երեւայ ձեզի...»։

«Այո, շատ նուազ», պատասխանեցի, «բայց դուք ալ խոստովանեցէք որ բո՛ւն պատկերը կը դժէք կոր երկան մը որուն ընթացքը առաջուց կ'արդարացնէ կնոջ մը բոլոր յանցանքները։»

—«Ամ էր նաև քաղքին Ֆրանսացի ընտանիքներուն մէջ սիրող կարծիքը», ըսաւ Էլի Լոռան, «և նոյն իսկ քանի մը ուրիշ ընտանիքներու մէջ...որոնք նոյն կարծիքը ունէին, խորհելով որ այդ մարդը, երիտասարդ հասակին մէջ սիրահարութեամբ ամուսնացած, —որովհետեւ Տիկին Ռոսիէ միայն աղուոր կապոյտ աչքերը և ոսկեգոյն մազերը ունէր իբրեւ օժիտ,—իր մանկասի կինը այս ատելեան երեսի վերայ թողելու համար, և միայն երկու տարուան կենակցութենէ ետքը, պէտք էր որ պատճառ մը ըլլար, մանաւանդ ծնողավայրէն հեռու տեղ մը, օտարութեան մէջ՝ ուր նոյն իսկ ամէնէն այլազան մարդիկ իրար կը փնտռեն։ եթէ գլանայիք հեռ ի հեռ ճամբորդութեան և երկու շաբթուան հանգիստ դադարի մէջտեղ եղած տարբերութիւնը, պիտի ըմբռնէիք նաև մերինը եղող տան մը քաղցր մտերմութեան ի՞նչ ըլալը։ եւ Ռոսիէ յայտնապէս խոյս կու տար իրենէն։ Սակայն հոմանի չունէր և, միւս կողմէ, մանկամարդ կնոջ վարքն ու բարքը որ և է չարախօսութեան պատրուակ չէր ըլար։ Աշխարհիկ կին մըն էր միայն, բայց այնչափ անընդհատ ու ծայրայեղ կերպով աշխարհիկ որ երեւան կը հանէր իր զգացած խորշանքը տանը մասին։ Մի՛շտ այցելութեան ու երեկոյթի կը պատէր։ Մաքերնուդ չանցնիր թէ ի՞նչպէս ամէն տեսակ առիթներ կը վերտան այս կորսուած անկիւններուն մէջ, ուր աւելը նուազ երկիւղալի է քան ձանձրոյթը, և ուրեմն հանուր համերաշխութիւն մը սարքած են ամէնքը, այդ ձանձրոյթը միասին վանելու համար։ Բայց այս բլլրովին արտաքին կեանքին մէջ զոր մանկասի կինը կը վարէր, անանկ խոհական բան մը ունէր, այցելութիւններու և երեկոյթներու միջոցին ա՞ր նչափ անդրդուելի կերպով մտազբաղ ու ինքն իր մէջ փակուած էր որ ոչ ոք փորձեց, նոյն իսկ այդ տանը հինգ ամսուան միջոցին, իրեն հետ սիրաբանել, հակառակ յայտնապէս լքեալ վիճակին...։ Ձինքը տեսաք հիմա խնդուն ու զրեթէ ընտանի։ բայց ա՞ն ատեն...։»

—«Զաւակ չունէիր՞» ընդմիջեցի երբ կը լռէր, մտասոյզ եղած անշուշտ այդ շնորհքի ու մեղմաձգումեան էակին հետ առաջին հանդիպումին յիշատակովը և որուն լքումը մխիթարել երազած էր անտարակոյս։

—«Ո՛չ» ըսաւ, «և զաւակ չունենալնին երկու ամուսիններուն մէջ եղած անբացատրելի պաղութեան պատճառներէն մէկը կը համարուէր։ Շատ մարդ կ'ամուսնանայ միայն զաւակ ունենալու համար ու չի ներեր կնոջը եթէ յուսալաք ընէ զինքը։ Բայց Ռոսիէի մասին այս պարագան չի կար, Բայց չեմ ուզեր ձեզի հետ հանելուկներով խօսիլ և մէկ կողմ կը թողուի բոլոր այն անճառելի եղիազրութիւնները որոնց առարկայ եղած էր այս տարօրինակ ընտանիքը, երկու թառով ճշմարտութիւնը ըսելու համար, այնպէս ինչպէս որ եղաքն իմացայ, ու այնպէս, կը կրկնեմ, ինչպէս նախազգացած էի այն ատենէն։ Սակայն պէտք է որ նախ ձեզի հարցում մը ընեմ, քանզի ձեր տալիք պատասխանին համեմատ պիտի ընդունիք կամ պիտի մերժէք վիճակ մը զոր չեմ տեսած տեղ մը որ չենք շնորհք ուսումնասիրուած ըլլայ, և սակայն ճշմարիտ էր այդ վիճակը այս անգամ, ինչպէս ուրիշ շատ անգամներ, և ինձի համար ամէնէն բացայայտ ճշմարտութեամբ։ Արդ, կը հաւատա՞ք որ խորին թիւրիմացութիւններ կրնան գոյանալ և երկարատեւել միւնոյն երդիքին տակ ապրող, միւնոյն սեղանը ճաշող, միւնոյն օդը շնչող, միւնոյն շահերը և պէտքերը ունեցող անձերու մէջ և որոնք զիրար կը սիրեն...։»

—«Անշուշտ կը հաւատամ ա. տոր...», պատասխանեցի. «այդ թիւրիմացութիւնները նոյն իսկ ընտանիքներու տարտութեան ու ցաւերու հիմերն են։ Քանի՞ քանի՞ անգամ հայր մը կը մեռնի, որ իր տղան կը սիրէր ու կը սիրուէր անկէ, այդ տղուն ապերախտութեանը համոզուած և առանց գիտնալու թէ այդ տղուն ալ սիրոյը խոցոտուած է հօրը անտարբերութեանը համար։ Հապա՞ մայրե՞ր իրենց աղջիկներուն հետ։

(Շարունակելի)

—)(3)(—

ՕՏԱՐ ԷՋԵՐ

ԲՈԼ ՊՈՒՌԺԷ

ՍԱՏՅՏ.

—Անշուշտ ձեզի չպիտի պատմէի այս պատմութիւնը, բայց դէշ դաղափարներ ունեցաք և կ'ուզեմ որ ատոնք բոլորը ցրուէք, առանց ստուերն իսկ ձգելու։ կը լսէ՞ք, ո՛չ իսկ ստուերը մը պէտք է մնայ, պնդեց, երբ մխիթարու ձեւ մը կ'ընէր։ «Ուրեմն պէտք է ձեզի տեղեկացնել այս երկու էակներուն կեանքի գաղտնիքին, որ հիմակ ա՛լ գոյութիւն չունի, շնորհիւ այդ վոքրիկ տենդայոյզ պարիկին, ինչպէս կը կոչէք զինքը, մէկ արարքին։ Ա՜հ, այդ արարքը շատ պիտի դարմացնէ ձեզի...։ Բայց նախ և առաջ պէտք է բացատրեմ քիչ մը առաջուան մէկ խօսքս, քանի որ սխալ մեկնեցիք։ Այո՛, երբ Պերութի հասայ, այդ երիկ-կնիկը ընդհանուր հետաքրքրութեան և մեկնութիւններու առարկայ մըն էր։ Աւասիկ ինչո՛ւ համար։ Այդ միւնոյն Վէնսան Ռոսիէն, այսօր այնչա՛փ դիւրահաղորդ և ուրախ, նոյն իսկ չափազանց ուրախ, քանի որ մեծագոչ ու հասարակ մէկը երեւցաւ ձեզի, այն ատեն ամէնէն լռասէր ու մոռալ մարդոցմէ մէկն էր։ Զինքը պիտի տեսնայիք, տխուր թէ ձմեռ, առտուան ժամը եօթնին, որ ձիով քաղքէն կ'անցնի առանձին, տուն դառնալու համար ժամը ինին՝ ընդհանրապէս քրտնաթաթաւ ու ոգեսպառ ձիուն վրայ։ ժամը տասնին գրասենեակ կ'երթար ուր երկրին սովորութեան համեմատ ինքզինք կը թմնաւորէր եռեւեռ եռեւ ծխուած նարկիլէներով ու անհատնում սուրճի գաւաթներով, որոնք այստեղ այցելութիւններու և գործառնութիւններու անբաժան ընկերներն են։ ժամը հինգին Ռոսիէ նորէն ձին կը հեծնար, միշտ առանձին։ եօթին տուն կ'երթար ճաշելու, ինչին կը մտնէր Անգլիացիներուն հիմնած մկկպղտկ բիլիարդ ուր ինք միակ ֆրանսացի յաճախորդն էր։ Հոն Վիսթ կամ Բոքէր կը խաղար մինչեւ կէս գիշեր, ցերեկուան թմրութիւնն վրայ աւելցնելով ուրիշ մը, աւելի սաստիկ այս կլիմային տակ, այն է ալքոլը։ Ասոր վրայ աւելցուցէ՛ք ազատ եղած օրերը, որոնք կանոնաւորապէս ուղեւորներ դուրս կու տար։ Ամենայն դիւրութեամբ կրնայիք գուշակել թէ ինչ կրնայ ըլլալ ասոնց հետեւանքը, կարելի եղած չնչին պիտի ընէինք մենք, նորեկներս, նախ՝ անոր հասնելու և յետոյ անոր պատուանդանը քիչ մը աւելի բարձրացնել փորձելու համար։

Ի՞նչ որ Անդրէասեան էֆիլնոի կ'ըսէ 8-10 տարիներու Պոլսահայ գրականութեան մասին, զոր կը սիրէ «վերացական» մակդիրով պիտակել, —անհասկնալի բան մըն ալ ա՛տ մեզի համար,— այնչափ տեղի չի տար իրարանցումի։ որովհետեւ իրեն դատողութեան բնաւ պէտքը չպիտի զգային ձեռքերնիս կուրծքերնուս վրայ խոստովանելու թէ՝ այդ 8-10 տարիներուն արտադրութիւնը իր մէջ ունեցած է այն բոլոր տարրերը որոնք գրականութիւն մը կը չինեն։ այդ արտադրումը եթէ այսօր խնամով դասաւորելու ըլլանք, բուն ժողովրդի կեանքով զբաղող առաջնորդողներու, նորավարներու քով պիտի գտնենք արուեստը արտայայտող գրուածքներ, գրական սիրուն ձեւերու և պատկերներու նախշուն պիսակաւորումի մը տակ, լուրջ, օ՜հ բաւականէն աւելի լուրջ քննադատութիւններ՝ որոնք սերունդ մը պատրաստելու կրնան ծառայել, ուսումնասիրութիւններ՝ որոնք յաճախ մեր կեանքին շուրջը կը դառնան, շատ անգամ անոր հոգեբանութիւնը ներկայացնելով։ և հաւատացէք, ատոնց մեծ մասը գրական ոգիով նեռուած է հրապարակ։ Ոչ ոք պիտի կրնար ասոնք ուրանալ։

Բայց այդ բոլոր յատկութիւնները ապահովաբար չեն բաւեր Անդրէասեան էֆէնտիի ըմբռնած «գրական»ը ձեւացնելու համար։ ինքը կը փափաքի որ յօդուած մը հրատարակուի այնպէս, ինչպէս որ պարզ խօսակցութեան մը մէջ պիտի պատմուէր, և նոյն իսկ ա՛լ աւելի չոր կերպով։ այսինքն, գնուչ վերնել նկարագրութիւնները, պատկերները,—և անշուշտ բանաստեղծութիւնն ալ, [illegible], մէկ խօսքով ամբողջ գրականութիւնը իր գեղագիտական տեսակէտով։ Բայց ան ատեն չպիտի կրնանք բացը մնացածին գրականութիւն անուանը տալ, քանի որ գրականութիւնը միշտ զուգորդուած է արուեստին հետ և արուեստը, առանց Անդրէասեան էֆէնտիի ջնջել ուզած աւելորդաբանութիւններուն (՞) գոյութիւն չունենար բնաւ։

Միւս կողմէ, չեմ գիտեր ինչո՞ւ գիտութիւնն ալ կու գայ քիթը մտցնել գրականութեան մէջ։ երկուքն ալ իրարմէ բոլորովին տարբեր բաներ են և չեն կըրնար միանալ։ Գիտութիւնը կրնայ անշուշտ աւելորդ բաներ չունենալ և ամէն գիտական գաղափար իր որոշիչ բառերով մը այն արտայայտուիլ։ բայց գրականութիւնը տեսակէտով մը կոչուած է զարգացնել, ազնուացնել ժողովրդին ճաշակը և անշուշտ ատոր կարենալու համար ինքն ալ պէտք ունի գեղագիտութեան, պահանջքի։

Կը մնայ գիտնալ թէ ժողովուրդը ի՞նչ կերպով կ'ընդունի գրական յօդուածներ։ Խնդիրը Պոլսոյ համար մասին առնելով, ռամիկ դասակարգին մեծ մասը լրագիր չի կարդար և մնացածն ալ կարեւորութիւն չի տար անոր գրական մասին։ Բայց այդ կարդալ գրել չգիտցող հայրերուն գրեթէ ամէնքն ալ անտարբեր չեն մտաւոր զարգացման։ շատեր ձեռքերնին գլխնուն կը զարնեն տգիտութիւնին ափսոսալով և հոգ կը տանին իրենց զաւակներուն կրթութեան, թէեւ առանց զգալու այդ գործին սատարելու համար վրանին ծանրացած պարտականութիւնները, որովհետեւ տգէտ են ամէն բանէ առաջ։ Գրականութիւնը անոնց զաւակներուն համար պէտք է ընել։ կարդացող դասակարգն ալ, եթէ ուշադրութիւն չի դարձներ գրական յօդուածներու, պատճառը սա է որ չի հասկընար լեզուն նախ, իր բառերովը։ պէտք է ուրեմն լեզուին վարժեցնել զայն, և անկէ անդին ամէն բան կը դիւրանայ։ Ռամիկը միտ կը սիրէ հասկացածը կարդալ և արդէն իր խօսուածքին մէջ երբեմն ա. նանկ գեղեցիկ պատկերներ կը գտնէ, անանկ բանաստեղծական նմանութիւններ կը հիւսէ, որ շատ հեշտօրէն խորասուզուիլ պիտի ուզէ գեղեցիկ գրուածքի մը մէջ, պայմանով որ հասկնայ զայն։ Ես շատ անգամ ռամիկ ընտանիքներու մէջ կտորներ կարդացած եմ օրուան գրական յօդուածներէն և բացատրած անոնց պատկերներու նախադասութիւնները։ և ոչ մէկը բիրը բերանը ծռմռած է։ ընդհակառակը։

Ռամիկներէն դուրս, զարգացած ու հասկցող դասակարգն ալ մէկդի ձգելով, ի՞նչ պիտի ընենք երիտասարդները, դպրոցականները։ Անոնք լրագիրը կ'առնեն գրական յօդուածներուն համար միայն, նիւթ կը պահանջեն. սորվելու, քննելու, ուսումնասիրելու եռանդ մը կայ անոնց մէջ և իրենց մտածումները դէպի գրականութիւնը, դէպի արուեստի գրականութիւնը թեւ կու տան։

Եւ գաւառացին, ամէն բան կարդալու ընդունակ, ամէնէն աւելի բանաստեղծ իր ապրած միջավայրին քանական բերմունքներէն և գինքը շրջապատող բնութեան տեսքէն, ազէ՞կ պիտի ըլլայ եթէ անիկա գաւառական պարզ թղթակցութիւններու սահմանը գլխ չի՛ փրէ և թաղականի ու առաջնորդի տափակ ու ու միօրինակ կռիւները կամէ միշտ մեր ականջներէն վար։ Գաւառացին, ցեղային հանդամանքները, բարքերը, սովորութիւնները ցոյցնող ինքնայատուկ գրականութիւն մը արտադրելու կոչուած է միշտ, պայմանաւ որ իրեն ցուցուի առաջնակարգ ճամբան և կամ բանկիրք ուղղութիւնը։ իր ինքնամիտ կեանքին մէջ առնիկա կրնայ հիանալի հոգեբան մը ըլլալ, և բոլոր ատոնք առանց աչքը իր շրջանակէն դուրս պատցնելու, առանց օտարոտի գաղափարներ իւրացնելու։ և ան ատեն պատճառ մը պիտի գտնուի՞ տարակուսելու համար թէ քանի՞ ինք իր կեանքը, ինքը իր շուրջը դիտել սկսի, այնչափ ալ բանաստեղծ պիտի դառնայ։ Գաւառին մեզի տուած մէկ քանի ինքնատիպ գրողները, կենդանի ապացոյցներ են ասոր։

Աշխարհի մէջ ամէն բան մթրինակ չի կրնար քալել։ ուզողը կրնայ գիտութեան և կամ տնտեսական հաշիւներու պարապիլ, բայց ատիկա պատճառ մը չէ որ առաջին պատեհութեամբ ելլէ գրականութիւնը ողջ ողջ գերեզման դնել փորձէ։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍՊԱՆՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՍՊԱՆԻԱ

Մադրիտ 26 յունիս.— Պ. Սակասթա կը յայտարարէ թէ պատերազմը վերջացընելու համար բանակցութեանց դրոյցները բացարձակապէս սկսած են։ Խաղաղութեան վրայ խօսելու ժամը հնչած չէ տակաւին. այս առթիւ ինչ որ կ'ըսեն օրաթերթերը ձրի ենթադրութիւններ և մեծ մասն իսկ անտեղի են։ Արդէն Մադրիտի մամուլն ալ գրեթէ միահամուռ կը բողոքէ օտար մամուլին մէջ պարզուած հաղորդութեան պայմաններուն դէմ։

Սանթիակոյէն և Մանիլայէն վճռական լուրերու կը սպասէ նախարարութիւնը։ Պ. Սակասթա յաջողեցաւ համոզել իր ընկերակիցները որ այս պահուս ներքին քաղաքականութեան խնդիրներով չզբաղին, կամ նախարարական փոփոխութեան խօսքեր չըլլան։ Այսօր նախարարաց ժողովը չորս ժամ քննեց Քուպայի կացութեան բոլոր երեւոյթները և Ամերիկացւոց ու ապստամբներուն դէմ պաշտպանութիւնը կազմակերպելու միջոցները։ Արդէն սկսան վառել սպանիական ծովեզերքին փարոսները, և աւելցուցին ընդծովայ պաշտպանութիւնները և ամրութիւնները, ամերիկեան նաւատորմին պատահական գալստեան դէմ պատրաստ ըլլալու համար։ Պաշտօնական հեռագիրներու նայելով՝ կը յուսացուի թէ Լինարէս պիտի կրնայ Ամերիկացիներուն դիմադրել մինչև որ Բանտօ զօրավար իր օգնական զօրքերով կանի։ Ամերիկացիք երեք ճիւղի բաժնուած, Ալթարէսի, Ֆիրմէզայի և Եաբակուայի ճամբաներէն, իրենց երկու կողմէն ալ ապստամբները ունենալով, առաջ կը քալեն Կրանէբէնայի և Սէվիլայի սպանիական դիրքերուն վրայ յարձակելու համար։

—Պարչելոնայի մէջ խնայողական Ընկերութիւնը՝ որ «երկրին բարեկամները» տիտղոսը կը կրէ, քննութեան առաջ խաղաղութեան խնդիրը։ Միաձայնութեամբ առաջարկութիւն մը քուէարկեց, խնդրելու համար որ կառավարութիւնը սովորաբար դիմումներ ընէ ի նպաստ հաշտութեան։ Սակայն վիճաբանութեան միջոցին կարծիքի տարբերութիւններ երեւցան, զոր հոս կը դնենք հեռաբերբութեան համար։ Փոքրամասնութիւնը խաղաղութիւնը կը պաշտպանէր, ինչ որ ալ ըլլայ Սպանիոյ համար անոր հետեւութիւնը. բայց մեծամասնութիւնը կը պնդէր թէ պէտք է կռուիլ մինչև որ ձեռք բերուի այնպիսի յաջողութիւն մը. որ նուազ խիստ ընէ հաշտութեան պայմանները։ Ի նպաստ խաղաղութեան արտասանուած ճառերուն մէջ իբրև պատրուակ մէջ բերուեցաւ Պարչելոնայի նաւահանգստին անգործութիւնը որով աշխատութիւնները դադրած են գործարաններուն մէջ և բազմաթիւ գործաւորներ անօթի մնացած են։ Ըսուեցաւ նաև թէ շատ դաւառներ ողբալի կացութեան մը պիտի մատնուին, եթէ հունձքին վիճակը գեղեցիկ ապագայ մը չի խոստանայ։ Երկրին մեծ չհերը պաշտպանող ժողովրդական թերթ մը հակառակ այդ խնայողական ընկերութեան՝ կը պնդէ սա՛ գաղափարին վրայ թէ խաղաղութիւնը պէտք չէ ըլլայ այնպիսի պայմաններով, որ կ'աղտեղեն ազգային պատիւը։

ԵԱՐԱԿՈՒԱՅԻ ԿՌԻՒԸ

Երկու բանակատեղիներէն հակասական լուրեր կը հասնին այն պատերազմին նըկատմամբ, որ ուրբաթ օր տեղի ունեցաւ Եարակուայի առջեւ։ Ամերիկեան բանակին ընդհանուր հրամանատարը զօր. Շէֆթը՝ Պայքուիրիի իր կեդրոնէն հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Վաշինկթընի.

«Հուիլըր զօրավարը կը ծանուցանէ թէ այս առաւօտեան կռուին մէջ Ամերիկացւոց կորուստն է գրեթէ 10 մեռեալ և 40 վիրաւոր։ Սպանիացիք Բարձր բլուրներուն գագաթը զօրաւոր կերպով ամրացած դիրքեր կը գրաւէին։ Հրացանաձգութիւնը գրեթէ մէկ ժամ տեւեց. թշնամին ուրտ հանուեցաւ իր դիրքէն, զոր հիմա գրաւած են ամերիկեան զօրքերը։ Սպանիացիք դէպի Սանթիակօ քաշուեցան։»

Իսկ Մադրիտի մէջ Սանթիակոյէն եկած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ամերիկեան զօրքերը խումբ մը ապստամբներու հետ միացած՝ Սէվիլլայի բլուրներուն վրայ յարձակեցան Լինարէս զօրավարին հրամայած գունդին վրայ։ Թշնամիը ետ մղուեցան մեծ կորուստներ կրելէ վերջ։ Սպանիացիք ունեցան 7 մեռեալ և 27 վիրաւոր, որոնց երեքը սպայ։ Լինարէս զօրավարին թողուցած հանքային գօտիին վրայ ցամաք ելլելու գործողութիւնը շարունակեցին Ամերիկացիք. գիւղերը բոլորովին կործանած էին ամերիկեան նաւատորմին անընդհատ ռմբակոծութենէն։

Այս երկու մեկնութիւններէն իրրեւ ճշմարիտ իրողութիւն սա կէտը դուրս կ'ելլէ թէ, Լոթը և Հուիլըր զօրավարներուն հրամանատարութեան տակ ամերիկեան յառաջապահները Սանթիակոյի վրայ քալելով, այդ քաղաքին պաշտպանութեան առաջին գծին մօտեցան, Սէվիլլա և Սան Ժուան, և զարնուեցան սպանիական բանակին հետ։ Այս առաջին բաղխումը, որ վերջնական ճակատամարտի մը նախաշաւիղն է, կ'երեւայ թէ աւելի կորուստ պատճառած է Ամերիկացիներուն, ինչ որ կը հետեւի նոյն իսկ ամերիկեան հեռագիրներէն, որոնք ցոյց կուտան թէ անոնց թերեւաւորները (Բըրի Բայտըր) տկարացած են առաջին յարձակման միջոցին։ Ահա թէ Իվինկի ճըրնել և Բոսի Ինչպես կը պատմեն պատերազմը։

«Ամերիկեան հեծելազօրքը, որ ուրբաթ օր ծուղակի մը մէջ ինկաւ, առանց յարձակման յատակագիծ մը ունենալու կը քալէր։ Զանազան ճայներ հանելով նեղ ճամբու մը կը հետեւէր անտառին մէջէն։ Մարդիկը բարձր ձայնով կը խօսէին, երբ յանկարծ տեսան որ սպանիական զօրքերուն մէջ կը գտնուէին։ Անոնց դէմ սաստիկ հրացանաձգութիւն մը սկսաւ։ Քանի մը հոգի ինկան, և ուրիշներ ալ սկսան զանազան հայհոյութիւններ ընել, այս յարձակումէն յանկարծակիի եկածըլլալուն համար։ Գնդապետը իր մարդոցը դառնալով հրամայեց. «Մեծկուեցէ՛ք փոխանակ հայհոյելու։» Այս միջոցին Սպանիացիք հարուած հարուածի վրայ կը տեղային։ Թէեւ ամերիկացիները դիմադրեցին, բայց ստիպուեցան փախչիլ, հարիւր մէթր ետ կեցան, բայց Ռուսվելթ գնդապետը և Պրատի հաղարապետը քաջալերելով զանոնք, իրարու մօտեցուցին։ Ահռելի կռիւ մը տեղի ունեցաւ։ Սպանիացիք թուփերու մէջէն ցրուելով անտեսանելի եղած էին։»

Այս կռուին մէջ սպանուած ամերիկացի սպաներն են Բէրրըն հարիւրապետը և Համիլթըն Ցիշ տեղակալը և Բազրաս հարիւրապետը։ Եարակուայի առջեւ խաբբսխող ամերիկեան մարտանաւերը օգնեցին ամերիկեան յառաջապահներուն և Բուպայիներուն, երբ անոնք ուրբաթ օր կը յարձակէին Սէվիլլայի բլուրներուն դէմ, բայց անոնց թնդանօթներուն ուժը շատ տկար էր։ Ամերիկեան երեք նաւերը որոնք կրնային օգտակար ըլլալ, աւելի հեռուն կը գտնուէին Եակուարաշիթոյի առջեւ, պաշտպանելու համար երկաթուղիի կամուրջ մը, որուն կը սպառնային Սպանիացիք, և որուն վրայէն պիտի անցընէին Շէֆթը զօրավարին թնդանօթները։ Նե՛ Եորֆ Հերալդի հեռագիրները կ'ըսեն թէ Ամերիկացիք առաջ գացած են մինչեւ Ֆիրմէզա և Եակուարաշիթօ, Սանթիակոյէն վեց մղոն և Սէվիլայէն երկու մղոն հեռու։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Բաւիքսթօ Կարսիայի Բուպայիները, որ ամբեմտեան կողմէն կը գործեն, տիրեր են Ֆէրտինանտոյի, Սոքքաս ամրոցէն հինգ մղոն հեռի, և կը ջանան Բանտօ զօրավարին ճամբան կտրել։ Ինչպէս գիտենք Բանտօ զօրավար Հոլգուինէն 10000 զօրքով Սանթիակօ կը վազէ բռնագրաւիկ քայլերով Լինարէսի օգնելու համար։ Շէֆթը զօրավարը սակայն կը յուսայ երկաթի շրջանակ մը կազմել Սանթիակոյի շուրջը, ինչպէս ըրաւ Ակուինալտօ Մանիլայի շուրջը, ջնջելով Սանթիակոյի ամրութեանց առաջին գիծերը, Մագամորրօ, Բոբը, Բայամէնէ, Բանէյ, Սան-Ժուան, Սէվիլլա և Մորրօ։ Իր կողմէն Սէվիլայի Ծովակալ Լեմթոնցաթը պիտի բռնէ Սոքքաս և Մորրոյի ամրութիւնները, մինչեւ որ ցամաքին վրայ ընդհանուր և վերջնական յարձակումը ըլլայ։

ՇԱՒԱՐՈՒ ՀԱՄԱՀՈՂՈՎԸ.— Շաքարներու միջազգային համաժողովը, որ Պրուքսէլի մէջ գումարուած էր, իր վերջին նիստը ըրաւ յունիս 25ին։ Նախագահը բանաժողովին աշխատութիւնները թուելէ վերջ, ըսաւ թէ վերջնական որոշում մը տրուելու համար պէտք է որ դիւանագիտական բանակցութիւններ տեղի ունենան պետութեանց մէջ, գլխաւոր կէտերը լուսաբանելու և հաստատելու համար թէ կարելի՞ է համաձայնութիւն մը գոյացնել բռիներու, զտման գործողութեան, և ամէն պետութեան համար հաւասար մաքս մը որոշելու մասին։

Այս կերպով, ինչպէս կ'երեւայ, բանաժողովը եօթը յաջորդական նիստերուն մէջ չկրցաւ որոշման մը յանգիլ։ Ժողովին վերջին նստին վերոյիշեալ որոշումը կը ցուցնէ թէ բանաժողովին աշխատութիւնները անպտուղ ելան, վասն զի իւրաքանչիւր պետութիւն չէր ուզեր շաքարի վրայ իր դրած մաքսատուրքէն զիջում ընել։

ԶՈՒԻՑԵՐԻՍ.— Ի ներկայութեան դաշնակցական Խորհրդին, դեսպանական մարմնին, դաշնակցական ժողովին, գաւառային և քաղաքապետական իշխանութեանց, հանդիսաւորապէս տեղի ունեցաւ Զուիցերիոյ ազգային մուսէոնին բացումը Զուրիխի մէջ։ Այդ մուսէոնին մէջ պիտի պահուին զուիցերական հին արուեստին հաւաքածոները։ Դաշնակցութեան նախագահ Պ. Բիւֆի և ներքին գործոց նախարար Պ. Լաշընալ ճառեր արտասանեցին։ Հայկերոյթին առեն, Ֆրանսական դեսպան Պ. Մոնթոլոն իբրեւ երկրի դեսպանական մարմնին, բաժակ առաջարկեց Զուիցերիոյ համար, հոչակելով զուիցերական ժողովրդին հայրենասիրութիւնը, անոր համբերաչոգին։

ՀԱՅՆՐԻՀԻՇՈՒՆ.— Տակաւին որոշուած չէ թէ Բրուսիոյ Հայնրիհ իշխանը ե՞րբ պիտի վերադառնայ։ Իր մեկնելու ատեն կ'ըսուէր թէ տարի մը Ծայրագոյն Արեւելք պիտի մնայ պաշտօնով, և Զինաստանի մէջ պտոյտ մը ընելէ վերջ Ճարոն պիտի անցնի։ Ֆրանֆոր-ըթէր Զայդիտունկի մասնաւոր թղթակիցը կը ծանուցանէ թէ Հայնրիհ իշխանը հաւանականաբար ետ պիտի կենայ Ճարոն այցելելէ։ Կ'ըսուի թէ Ճարոնի կառավարութիւնը չէ քաջալերեր Վիլհէլմ Բ.ի եղբօր Ճարոն այցելելու համար ունեցած փափաքը։ Բայց ինչ որ ալ ըլլայ, չպայսուիր որ Հայնրիհ իշխան Բիկ հասնի Քայզէր յաջաւորակով, որ աշնան Գերմանիա պիտի դառնայ։ Իշխանը իր դրօշը պիտի փոխադրէ Բրէնդէնպուն-Վիլհելմ կամ Իրէնա յաջաւորակին վրայ, և հեռաւոր ծովերուն մէջ քանի մը տարի պտոյտներ պիտի կատարէ։ Նաւային մեծ ռազմափորձերէն վերջը Քայզէրին տեղ Ծայրագոյն Արեւելք պիտի ղրկուի Հէրբէռ երկրորդ կարգի նոր յաջաւորակը, որ ի մօտոյ ծով պիտի իջուցուի։

ՀԻՆ ՎԷՃ ՄԸ.— Ռուսիա քանի մը տարի առաջ ձերբակալած էր քանատացի որսորդներուն քանի մը նաւերը, որոնք փոկ կ'որսային այն ջուրերուն մէջ, զոր Ռուսիա իրեն սեփականութիւնը կը համարէր։ Այս խնդիրը երկու կառավարութեանց մէջ երկարատեւ բանակցութեանց նիւթ եղաւ։ Անգլիական կառավարութիւնը դրամական հատուցում մը կը պահանջէր։ Հիմա երկու կառավարութիւնները համահաւ հաւանութեամբ որոշեցին որ այս խնդրին իրաւարարութիւնը յանձնուի Պրուքսէլի համալսարանին միջազգային իրաւաբանութեան ուսուցչէ Պ. Ալֆոնս Ռիվիէի, որուն վճիռը վերջնական և անվերաքննելի պիտի համարուի։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Պէրլինէն Թանի կը գրեն թէ ժամանակ մը ի վեր Գերմանիոյ մէջ հոս ու հոն ծանր իրարանցումներ կը պատահին չնչին պատճառներու համար, բաց ի այն խռովութիւններէն, որոնք քանի մը քաղաքներու մէջ մինչեւ իսկ ծանր կերպարանք մը առին Բայիսթակին ընտրութեանց միջոցին։ Մայիսի վերջերը Էրֆուրթ քաղաքին մէջ բաւական սաստիկ կռիւներ պատահեցան. ոստիկանութիւնը միջամտեց, նոյն իսկ կրակ ըրաւ, և բազմաթիւ վիրաւորներ գետին ինկան, քանի մը հոգի ալ մեռան։ Քենոմեթէնէ մը վերջը հասկցուեցաւ թէ պատճառը չնչին բան մըն էր։ Դարձեալ չնչին պատճառի մը համար Սիլեզիոյ Լիգնիցի քաղաքին մէջ խռովութիւններ ծագեցան։ Տեղական թերթերը հետեւեալ կերպով կը պատմեն Լիկնիցի դէպքը. կամաճառ (մարմարիոն ծախող) մը իր սպասուհին չուակայ ղրկած էր գարեջուր գնելու համար. ըսպասուհին գնաց քթին տակէն մրմռալով. կամաճառը բարկացաւ, և երբ այդ աղջիկը տուն վերադարձաւ, իր տէրը սաստիկ գանկոծեց զինքը։ Սպասուհիին արձակած աղաղակներուն վրայ՝ ամբոխ մը խռնուելով կամաճառին տանը շուրջը, կ'ուզէր դուռը կոտրել և ներս մտնել. ոստիկանութիւնը ցուցարարները ցրուեց, և ամէն բան վերջացած կը նկատուէր, երբ հետեւեալ օրը կառաղի խռովածը սկսաւ խորտակել կամաճառին տանը պատուհանները, աւերչակեց անոր խանութը, յետոյ իր բարկութիւնը ելեւքարական թղթակիցներուն դէմ դարձնելով, քանի մը երկաթները բրցուց և կառքերը տապալեց։ Ոստիկանութիւնը կրակ ըրաւ ցուցարարներուն վրայ, քաղաքապետը եկաւ խռովածը հանդարտեցնելու յուսով, բայց ամբոխը սուլեց զինքը։ Հիմա զօրքերը միջամտած են, քաղաքը կերպով մը զինուորական վարչութեան տակ առնուած է։

ՊԻԶՄԱՐԻ ԻՇԽԱՆ.— Իններորդ զօրաբանակին հրամանատարը զօրավար Ֆոն Մասով անցեալ ՇԵ. օր Պիզմարք իշխանին այցելելով Ֆրիտրիխսրուհէ, անոր հետ ճաշեց։ Իշխանը միշտ կը տառապի իր ոտքերուն յօդացաւէն, չի կրնար քալել, մինչեւ իսկ սայլակով կը տանին զինքը ճաշի։ Սակայն իր գլուխութիւնը կորսնցուցած չէ, և զօրավարը մինչեւ իրիկուն իրեն քով պահեց։ Շիտութկարթի նշանաւոր քանդակագործը Պ. Տոնտորֆ որ Պիզմարքի ամէնէն գեղեցիկ կիսարձանը կը պատրաստէ, աւարտեր է իր ծրագիրը, և կը յուսացուի թէ քիչ առնէն արձանը պիտի կանգնուի Հոհէնսիպուրկ լեռան վրայ (Վէսթֆալիա)։ Իշխանը այդ արձանին մէջ կը ներկայանայ իր համազգեստովը և սաղաւարտովը, ձախ ձեռքը բռնած իր զրահապատ զինուորի թուրը, և աջ ձեռքը՝ կայսերական Սահմանադրութիւնը։ Արձանին դիրքն ու արտայայտութիւնը հիանալի են։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Խորհրդարանին մէջ քանի մը երեսխոսներ հարցում ուղղելով կառավարութեան՝ Նիկէրի դաշնադրութեան մասին, արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Բըրզըն պատասխանեց. «Նիկէրի դաշնադրութեան 9 յօդուածին համեմատ Ֆրանսական Փղոսկրի Եղերքին երկիրներէն սկսեալ մինչեւ ներսերը 9րդ զուգահեռականը, և Ոսկի Եղերքին երկիրներէն սկսեալ մինչեւ ներսերը 11րդ զուգահեռականին եռանկիւնը՝ որուն գագաթն է Ուակատուկու, և Տահոմէյէն սկսեալ մինչեւ Լակոսի և Նիկէրի երկիրները, Անգլիա և Ֆրանսա փոխադարձաբար պարտաւոր են հաւասար մաքսեր հաստատելու։ Փղոսկրի Եղերքին ճամբով Սէնէկալ և Ալճերիա ներածուած անգլիական ապրանքները պարտաւոր են վճարել բոլոր այն տուրքերը՝ զոր հարկ կը դատէ դնել Ֆրանսական կառավարութիւնը. բայց գալով մինչեւ Փղոսկրի Եղերքը տարուած անգլիական ապրանքներուն, անոնց մաքսը Ֆրանսականներուն հաւասար պիտի ըլլայ։

Դալով Գանատայի և անգլիական միւս գաղթականութեանց, անոնք չպիտի կրնան այս կարգադրութեան երեսէն օգտուիլ, մինչեւ որ Ֆրանսական ապրանքներուն համար իրենք ալ ամէնէն նպաստաւորուած ազգին դիւրութիւնները չի տան Ֆրանսայի։»

Նախարարական այս յայտարարութեանց առթիւ Տէյլի Կրաֆիք հետեւեալ դիտողութիւնը կ'ընէ.

«Ուրեմն Նիկէրի դաշնադրութեան մէջ չի կայ յօդուած մը որ հարաւային Ափրիկէի ծովային նաւահանգիստներէն բերուած անգլիական ապրանքներուն համար տայ ա՛յն մաքսային դիւրութիւնները, զոր Ֆրանսական Սուտանէն ցամաքի ճամբով Փղոսկրի Եղերքը եկած Ֆրանսական ապրանքները պիտի վայելեն։ Շատ ծանր յուսախաբութիւն մըն է ասիկա մեզի համար, և կը փափաքինք որ կառավարութիւնը անյապաղ զիջցնէ հաւասարութեան ինչ որ այս վերջինը չի գիտեր տակաւին Նիկէրի դաշնադրութեան մասին։»

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՖՐԻԿԷ.— Սուազիլանտի խնդիրը կ'երեւայ թէ նոր դժուարութիւններ պիտի յարուցանէ Թրանսվալի և Մեծ Բրիտանիոյ միջեւ, որոնց յարաբերութիւնները արդէն փոփոխուած վիճակին հասած չեն դեռ։ Թրանսվալի մօտերը գտնուող այդ երկիրը, Սուազիլանտ, կամ Սուազիներու երկիրը, այս միջոցիս ներքին խռովութեանց նշաւակ եղած է, վասն զի երկրին իշխանը Ուպունու սկսած է չճանչնալ Թրանսվալի գերիշխանութիւնը և զանազան սպանութիւններ գործել տուած է։ Բրիւկէրի կառավարութիւնը պատժական դատարանին առջեւ հրաւիրեց զայն, որ ըմբոստանալով գլուխ վերցուց Թրանսվալի գերիշխանութենէն։ Ցունիսի 22ին 1,300 զինուած կամաւորներ —Թրանսվալի Պոյէրներէն— երկու արագահարուած թնդանօթներով, հեռագրական կազմածով և չարժուն հիւանդանոցներով Պրէմէրստորը (Սուազիլանտի մայրաքաղաքը) դացին պաշարելու։ Ուպունու ապստամբապետը հազար հոգիով ամրացած է իր լեռնային բերդին մէջ։ Տակաւին ոչ է թշնամական գործողութիւն սկսած չէ երկու կողմէն։ Կ'ըսուի նաև թէ Ուպունու ունի 400 մարթինի հրացան և առատ ռազմամթերք։

Արդ, 1884ի և 1894ի դաշնադրութիւններով Սուազիլանտ կը գտնուի հարաւ ափրիկեան Հանրապետութեան (Թրանսվալ) պաշտպանութեան և վարչութեան տակ, բայց երկիրը անոր կցուած չէ, և անոր բնակիչները իրենց օրէնքներով և սովորութիւններով զիրենք կառավարելու իրաւունքը պահած են։ Երկրին վարչութիւնը յանձնուած է քոմիսարի մը, դատաւորի մը և ուրիշ պաշտօնեաներու, զոր կ'անուանէ Թրանսվալ։ Սակայն 1893ի կարգադրութեան մը շնորհիւ Անգլիա իրաւունք ունի դիւանագիտական դիտողութիւններ ընելու ի նպաստ Սուազիներուն կամ Սուազիլանտի բրիտանական հպատակներուն, եթէ Թրանսվալ բռնաբարէ իր դաշնադրական յանձնառութիւնները։ Արդ, ներկայ պարագային մէջ բռնաբարութիւն կա՞յ։ Ուպունու ապստամբապետին ոճիրներուն առաջքը առնելու համար Թրանսվալ կ'ուզէ գործել։ Բայց անգլիական կառավարութիւնը կ'ասուի թէ Թրանսվալ ուզեր է նաեւ տուրք դնել տեղացիներուն տուներուն վրայ։ Բրիւկէր նախագահը կ'ըսէ թէ 1894ի դաշնադրութեան ուժով, իր այս նոր կարգադրութիւնը կրնայ բոլորովին արդարանալ։

Այս խնդրին համար հարցապնդում եղած է Անգլիոյ խորհրդարանին մէջ։

ՖՐԱՆՍԱ.— Նոր խորհրդարանին հակառակ-կուսակցութիւնը որոշեց որ նոր դահլիճին կազմութենէն անմիջապէս վերջ հարցապնդում ընեն կառավարութեան, Ալճերիոյ կուսակալ Պ. Լէրոնը հրաժարեցնելու և վարչային նոր բարենորոգութիւններ մտցնելու համար ա՛յդ երկրին մէջ, որ հրէական շահատակութեանց թատր եղած է։

ՌՈՒՍԻԱ.— Ս. Բէդրսպուրկ, յունիս 25.—Այսօր Օպրուչէվ զօրավարին զինուորական ծառայութեան 50րդ տարեդարձին առթիւ, սիրալիր բառերով խմբագրուած կայսերական հրովարտակ մը կ'ըսէ թէ Նիքոլա Զարին հրամանով Բրոնշդատի մօտ կառուցուելիք ամրոցին Օպրուչէվ ամրոց անունը պիտի տրուի։ Զօրավարը այս միջոցիս Ֆրանսա ըլլալով, Օպրուչէվ տեղակալ-գնդապետը Ֆրանսա մեկնեցաւ՝ անոր յանձնելու համար կայսերական պատգամագիրը, սպայակոյտին և ուրիշ զինուորական մարմիններուն շնորհաւորական ուղերձները։

ԶԻՆԱՍՏԱՆ.— Վանկ Վէն Շաօ ելմտական նախարար և արտաքին գործոց դիւանին անդամ անուանուեցաւ։ Զիլիի այս նախորդ փոխարքան այս կարեւոր պաշտօններուն կոչուեցաւ կայսեր կողմէ, վասն զի նախարարապետ Քոնկ իշխան իր մահուան անկողնին մէջ յանձնարարած էր զինքը մասնաւորապէս։ Վանկ Վէն Շաօ իր ծերութեան և վարչային անկարողութեան պատճառաւ անբաւական կը նըկատուի այս նոր պաշտօններուն, բայց կը կարծուի թէ իր անուանումը ոչ է ազդեցութիւն չպիտի ունենայ Զինաստանի արտաքին քաղաքականութեան վրայ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 28 Ցունիս.—Թրքպոնայի նայելով Քամբա ծովակալին նաւատորմը չէ թէ Փիլիպպեան, այլ Հավայի կղզիները պիտի երթայ ու անկէ ետքն ալ Սան Ֆրանչիսքօ։

—Վէսոն-վոռ ուժանակաւոր մարտանաւը, որ Սանթիակոյի կողմերը զացած էր, լուր կը բերէ թէ երկու զրահաւորներ կրնան չատ դիւրաւ Սանթիակոյի նաւահանգիստը մտնել, Մէրիմէի բեկորներուն քովէն անցնելով։

—Հուիլըր զօրավարին զօրքերը աւրեցին Սանթիակոյի ջուրի ճամբաները։

—Ինը հազար զինուոր Թամբայէն Բիուէթ մեկնեցան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մորնինգ Բոսթի վաշինկթընի թղթակիցը կը հեռագրէ իր լրագրին թէ բարձրատիճան պաշտօնատարէ տեղեկացած է որ այս պահուս բանակցութիւններ կը կատարուին, արգիլելու համար Քամբա ծովակալին նաւատորմին Սուէզի ջրանցքէն անցնիլը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Կառավարութիւնը 26,000 մարդ զէնքի կանչեց, գլխաւոր նաւահանգիստները ղրկելու համար։

—Սանթիակոյի ընդծովայ հեռագրաթելին կտրուած ըլլալը սուտ է։

ՎԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Մաք-Քինլի նախագահին մէկ հրովարտակը կը հրամայէ պաշարման վիճակի ենթարկել Բուսպայի հրաւային ծովեզերքին վրայ, Քապօ Շրանսէզէն մինչեւ Քապօ Քրուզ։ Նոյնը եղաւ Սան-Ժուանի և Բորթօ-Ռիքոյի համար։

ՄԱՆԻԼԱ.—Ըէնա զօրավարը անձնատուր եղաւ, իր զօրքերը թշնամիին կողմը անցած ըլլալով։ Լիւսոնի զօրքերուն մեծ մասը անձնատուր եղաւ։ Քաղաքը պաշարող ապստամբներուն թիւը 24,000ը կ'անցնի։ Կացութիւնը անտանելի է։

ԲԱՐԻԶ.—Սէմբուն ծովակալը և Շէֆիքը զօրավարը կը պատրաստուին միասին յարձակիլ Սանթիակոյի վրայ։

Կըսուի թէ Սէրվերա ծովակալը փորձեր է թէեւ դուրս ելլել Սանթիակոյի ծոցէն, բայց ամերիկեան նաւատորմը ելլել չէ տուեր։

ՎԻՆՆԱ.—Կայս. հրովարտակ մը Սահմանադրութեան 14 դ յօդուածին հաճայն կը կարգադրէ 1898 ի երկրորդ վեցամսեայի առաժամեայ ելմտացոյցը։

—Նախարարութիւնը այսօր պաշարման վիճակ յայտարարեց Կալիշիոյ 33 գաւառակներուն մէջ։

ԼԷՄՊԷՐԳ. — Պատերազմական օրէնք յայտարարուեցաւ Լիմանովայի և Նէոսանտրէքի մէջ, տեղի ունեցած կողոպուտներուն, մարդասպանութեանց և ոճիրներու համար։

Ս. ԲԷԴԷՐՍԲՈՒՐԳ.— Հակառակ օտար թերթերու, Նովոյէ Վրէմիա կը յայտարարէ թէ Մէնէնի արքեպիսկոպոսին Հռոմ այցելութիւնը քաղաքական ոչ է հանգամանք չունի։ Պուլկարիոյ իշխանը երբեք պաշտօն չյանձնեց կաթոլիկ եպիսկոպոսին, չնորհ մը խնդրել Պապէն։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Ալէքսանդր թագաւորին Սքուպչինայի բացման առթիւ կառավարութեան առաջարկած վարչական և ելմտական բարենորոգումներուն վաւերացումը և գահին յաջորդութեան օրէնքին վերաքննութիւնը պիտի խնդրէ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲՕ 29 Ցունիս.—Տիկին Քամպոնի յուղարկաւորութեան հանդէսը այսօր կատարուեցաւ խուռն բազմութեան մը ներկայութեամբ։ Սգակիրներն էին Պ. Քամպոն և տղան։ Նահանգապետը, քաղաքապետը, զինուորական հրամանատարը և բոլոր զինուորական ու քաղաքական նշանաւոր անձնաւորութիւնները ներկայ էին։ Թաղումը Բարիզի մէջ պիտի կատարուի։

ԳԱՀԻՐԷ.—Եգիպտական կառավարութիւնը պաշտօնապէս հաղորդեց Քամբա ծովակալին թէ թոյլ չի տար որ իր նաւախումբին համար ածուխ առնէ Եգիպտոսէն։

ՍԱՆ-ՖՐԱՆՉԻՍԿՕ.—Զօրավար Մէրիթի, արշաւագունդով մը այսօր կը մեկնի Մանիլա երթալու համար։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.—Լրագիրներուն նայելով, ապստամբապետ Կոմէզ, այս պահուս պաշարած է Կուանթանամոն։

—Այն 9000 զինուորներէն զատ՝ որոնք երէկ Թամբայէն մեկնեցան Սանթիակօ երթալու համար, նոր արշաւագունդ մըն ալ կը կազմակերպուի, 10,000 հոգիէ բաղկացած՝ որ մօտ օրերս ճամբայ պիտի ելլէ։

ԲԱՐԻԶ.—Հեռագիրները կարեւոր լուր մը չեն հաղորդեր Սանթիակոյի շուրջը եղած պատերազմական գործողութեանց վրայ։ Քաղաքին վրայ յարձակումը տեղի պիտի ունենայ քանի մը օրէն,

—Ակուինալտօ ապստամբապետը առաջարկեց որ Մանիլա անձնատուր ըլլայ։ սպանիացիները մերժեցին։

ՄԱՏՐԻՏ.—Կը հաստատուի թէ դահլիճին մէջ սաստիկ անհամաձայնութիւններ կան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քաղաքական ժողովը երէկ դումարուեցաւ Ղալաթիոյ խորհրդարանը նախագահութեամբ Աժեն. Ս. Պարիրեանի։ Հոր և ատենադրութեամբ Տատեան Բարձ. Ցարութիւն փաշայի։

Ս. Վարչական որոշմամբ Ֆէրիգիւղի թաղը Բերայի մուս թաղերէն անջատել կարկ դատուած ըլլալով, ժողովին անդամներէն Խըտրեան Գրիգոր էֆ. այդ մասին հարկ եղած նախնական կարգադրութիւնները կատարած և յայտագիր մը ներկայացուցած էր ժողովին։ Ժողովը՝ այդ յայտագրին համաձայն Ֆէրիգիւղի թաղին համար ուրոյն թաղ. Խորհուրդ մը կազմեց և յանձնարարեց Ս. Նախագահին Պատրիարքական կոնդակաւ հաստատել զայն։

Բ. Դաւառներու աղքատիկ վարժարանաց խնամակալութիւնը խնդրած էր ժողովէն ի նպաստ իր խնամքին յանձնուած վարժարաններուն նուազագանդէս մը կազմակերպելու համար հարկ եղած արտօնագիրը ստանալ։ Ժողովը որոշեց այդ մասին պէտք եղած դիմումները ընել ձեռնհաս մարմնին։

Դ. Սկիւտար Ս. Խաչի թաղ. Խորհուրդը իր կազմալուծեալ վիճակը յայտնած և տնօրինութիւն մը խնդրած էր. ժողովը որոշեց թաղ Խորհրդի նորոգ ընտրութեան հրահանգ տալ տեղւոյն քարոզիչ Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկ. Ալէքսեանին։

Դ. Որոշուեցաւ նաև Խասգիւղի թաղ. Խորհրդին նոր ընտրութեան հրահանգ տալ տեղւոյն քարոզիչ Տ. Դանէլ վարդապետի։

Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ յաբարերական կարգ մը խնդիրներով։

—Գընալը Կղզիի թաղ. Խորհուրդը՝ Պատրիարքական յանձնարարութեամբ յանձն առնելով ժամանակի մը համար շարունակել իր պաշտօնը, խնդրած էր որ կղզիին բնակիչներէն Պողոս Ինքսէրճեան և Մարտիրոսէնքսէրճեան էֆէնտիները թաղ. Խորհրդին անդամակցին։ Ս. Պատրիարքը ընդունեց այս առաջարկը և հաստատելով երկու նոր անդամներուն ընտրութիւնը, հարկ եղած պաշտօնագիրը յղեց թաղ. Խորհրդին։

—Վանայ առաջն. տեղապահ Տ. Ստեփան վարդապետ՝ հեռագիր մը ուղղած է Պատրիարքարան որով արմենիներու ազատութեան պատճառաւ ժողովրդին ծայրայեղ կարօտութիւնը յայտնելով, անմիջական նպաստ կը խնդրէ։

—Պալաթէն 30 ի չափ ազգայիններ հանրագրով մը խնդրած են Ս. Պատրիարքէն որ նորակազմ թաղ. Խորհրդի ընտրութիւնը հաստատուի, որպէս զի թաղային գործերը երեսի վրայ չմնան։ Արդէն ծանուցած էինք Պալաթի թաղ. Խորհրդին ընտրութեան արդիւնքը ինչպէս նաեւ երեք անդամներու համեմատականի մնացած ըլլալը։ որ սակայն մէկ ամիսէ ի վեր չէ կատարուած տակաւին։

—Սղերդէն Պատրիարքարան հասած դրութիւն մը կը ծանուցանէ թէ նախորդ առաջն. տեղապահ Տ. Թէոդորոս Վ. Տիվրիկեան՝ որուն գիշերանց յանկարծ մեկնումը ծանուցած էինք, տեղւոյն գաւառային սնտուկին պատկանած 60—70 մէճիտի գումար մը իւրացնելէ ետքը մեկներ է եղեր քաղաքէն։ Տ. Թէոդորոս վարդապետ՝ ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ Տիարպէքիր վար դրուած է օրինական անցագիր չունենալուն համար։

—Երէկ Ռումելի Հիսարի մէջ տեղի ունեցաւ Ռոթէրթ Քոլէճի ընթացաւարտներու տարեկան հանդէսը, ամերիկեան դեսպան Պ. Անճէլի նախագահութեամբ եւ կրօնական ներկայացուցիչներու և ընտրուած հանդիսականներու ներկայութեամբ։ Մեր Ս. Պատրիարքը

Վերջին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Պետական խորհրդին ընտրելի նշանակուեցաւ նոյն խորհրդին օգնականներէն Մէհմէտ Նէշէտ պէյ։

Ատանայի կուսակալութեան տէֆթէրտար անուանուեցաւ Քոսովայի տէֆթէրտարՄուսթաֆա Թէվֆիգ էֆ. որուն յաջորդեց Ատանայի տէֆթէրտար Միհտաթ էֆ.

Մուսլի Ամասիա գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Բավէնտուզի նախորդ գայմագամ Ապտուլլահ փաշա։

ՇՆՈՐՀՈՒԵՑԱՒ

Գըրչէհիրի նախորդ կառավարիչ Սաֆվէթ փաշայի Բուսէլի Պէյլերպէյութեան ատիճան։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Սպարապետի Դրան մատակարարութեանց ճիւղին տեսուչ Ահմէտ Բահիճ ու Բ. տեսուչ Ահմէտ Աֆիֆ փաշաներուն Լիւյագաթի ոսկի շքադրամ։

Բ. ԴՈՒՌԸ.—Օսմ. Պանքային ընդհ. տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկ և օգնական տնօրէն Բանէրիի պէյ երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցութիւն մը ունեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Հաբ. Պարտքի վարչութեան նախագահ գոմանտան Պէռժէ և վարչական ժողովին քարտուղար Թարգման Էսատ պէյ երէկ Բ. Դուռը գացին և տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՏԻԿԻՆ ՔԱՆՊՈՆԻ ՄԱՀԸ.—Պ. Քանպոն հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց Վեհ. Սուլթանին, որ ցաւակցութիւն յայտնել տուած էր դեսպանին Տիկին Քանպոնի մահուան համար։

Բերայի Ս. Լիւտվիգ եկեղեցիին մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի հանգուցեալ դեսպանուհիին համար։

ՄԷՐՍԻՆ-ԱՏԱՆԱ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Ատանայի, Մերսինի, Տարսոնի երկրագործները ու վաճառականները խնդրեցին կառավարութենէն որ Մերսին-Ատանա երկաթուղին մինչեւ Մարաշ երկարուի. երկաթուղին տնօրէնը, որ Ատանա կանչուեցաւ, յայտարարից թէ ընկերութիւնը կը խոստանայ առանց քիլոմէթրական երաշխաւորութեան երկաթուղին մինչեւ Մարաշ երկարել։ Խոսքը կայս. պայմանագրութեան է։

ՄԷՀՄԷՏ ՈՒՍԹԱ.—Թուրք թերթերուն մէջ կը կարդանք թէ Դասթէմունիի, քիչ զարգացումտացած Մէհմէտ ուսթա անուն մարդ մը. Դասթէմունի, Դարլը էֆ.ի տունը գտնուած դաշնակ մը մէկ երկու անգամ, հարեւանցի կերպով աչքէ անցընելէ յետոյ, յաջողած է ինքներին դաշնակ մը չիներ, հին ու մին և անչարմար գործիքներով և առանց պէտք եղած նախնական նիւթերը ունենալու։ Մէհմէտ ուսթա ոչ վարպետ ունեցած է, ոչ ալ թմբուկէն ու փողէն զատ երաժշտական գործիք տեսած։ Ստեղնաշարին ոսկորէ մատները, զմելինով մը հարթած ու յլկած է։ Դաշնակը, ձայնով, ձեւով և ամէն կերպով Եւրոպայի գործարաններուն մէջ չինուած դաշնակներուն կը նմանի եղեր։

Դասթէմունիի կուսակալը գնելով այդ դաշնակը Վեհ. Սուլթանին մատուցած էր։ Ն. Վեհափառութեան հրամանով Մէհմէտ ուսթա ընտանիքով Պոլիս եկաւ։

Վեհ. Սուլթանը 15000 ղրշ.ի պարգեւ մը շնորհեց Մէհմէտ ուսթայի, որ 500 ղրշ. ամսականով պիտի աշխատի Եըլտըզի կայս. պալատին կահագործանոցին մէջ։

ԱՀՄԷՏ ՓԱՇԱ. որ Լոնտոն գացած էր Մախսուսէի հաշուին շոգենաւեր գնելու համար, Պոլսէն ստացած հրամանի մը վրայ Գերմանիա գնաց։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՑԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Մարի Լուիզ իշխանուհիին Էպէնթալ երթալէն առաջ, Պոլիս իշխանը իր առաջին հաղորդութիւնը առնիր է Սոֆիայի մետրապոլիտին ձեռքէն։

ՐԻՖՍԹ ՊԷԳ, ԱՖԷՆԴԻ օսմ. դեսպանը, կիրակի օր նախարարապետ Պ. Զայմիսի հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

ՐԻԶԱ ՓԱՇԱ. — Պուլկարիոյ Սոպրանիյէին անդամ և Ֆիլիպէ Կայրէն լրագրին արտօնատէր Բիզա փաշա Բաղդասարեան արքեպիսկոպոսի Դ. պատուանշանը ընդունեցաւ Ֆերտինանտ իշխանէն։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Սերպ կառավարութիւնը Սվէդէ Սավա պատուանշանին Ա. աստիճանը Նուիրեց Բրիզրէնի յունաց մետրապոլիտ Տ. Դիոնէսիոսի, և Բ. աստիճանը Իսկիւպի մետրապոլիտին փոխանորդ Տ. Ֆիլիմիանոսի։

ԹՈՍԱԼԻՈՅ ԻՍԼԱՄՆԵՐԸ.—Թոսալիոյ պարպուէն յետոյ, կարգ մը հելլէն շաբրագործներու տեղացի Իսլամներուն դէմ բռնած անվայել ընթացքին առթիւ բուած էր թէ չարագործները համարձակած էին նոյն իսկ սպանութիւններ ընել։ Թուրք թերթերը կ'ըսեն թէ այդ սպանութեանց խնդիրը չափազանցութիւն է քիչ մը։

ԷՏՀԷՄ ՓԱՇԱ.—Հելլէնական սահմանագլխին ընդհ. հրամանատար մարշալ Էտհէմ փաշա Սելամլըքի արքեպիսկոպոսի անուանուեցաւ։

ՆԷՄԼՆԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ. — Նիմական նախարարութիւնը հրամայեց որ Պաղտատի և Պասրայի նահանգներուն մէջ պատրաստուած ցորենը և բրինձը չուտով Նէմէն ղրկուին։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ.—Նախընթաց օրուան դեսպանական ժողովը տեղի ունեցաւ Պէօյիւքտէրէի ռուսական դեսպանատան մէջ։ Ներկայ էին Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէֆ Իտալիոյ դեսպան Պ. Բանսա, Անգլիոյ և Ֆրանսայի դեսպանատանց գործակատարները։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ.—Անցած շաբաթ զրոյց մը տարածուած էր հոս թէ, կ'ըսէ Լ. Հէրըլտ Պուլկարիոյ և Սերպիոյ յարաբերութիւնները ձգտուած են։ Սերպեւպուլկար սահմանագլխին վրայ միջադէպ մը պատահած և Պուլկարիա զօրք զրկած է այդ կողմերը, կը խօսուէր։ Այդ զրոյցները անհիմն էին անշուշտ, ինչ որ կը հաստատուի Սոֆիայէն վիէննական թերթի մը զրկուած նամակէն, որ կ'ըսէ թէ «Վերջերս Սերպիոյ սահմանագլխին մօտ պուլկար զօրքեր և թնդանօթներ փոխադրուելուն վրայ, Սոֆիայի սերպական ընդհ. հիւպատոսը բացատրութիւն խնդրեց բարեկամաբար արտաքին գործոց նախարարութեան վարիչ Պ. Թոտորոֆէ։ Պուլկար պաշտօնեան պատասխանեց թէ Պուլկարիոյ կառավարութիւնը միանգամ ընդ միշտ կ'ուզէ բարի դրացութեան անկեղծ յարաբերութիւններ պահել Սերպիոյ հետ, և ըսաւ թէ զօրքերուն փոխադրութիւնը պարզապէս ռազմափորձերու համար էր։ Պ. Թոտորոֆ ինքնաբերաբար ապահովցուց Սերպիոյ հիւպատոսը թէ Պուլկարիոյ կառավարութիւնը իր պաշտօնական տեղեկութիւններէն հաստատած է թէ Ալեքսանդր թագաւորը և սերպ կառավարութիւնը ամէնէն խաղաղասիրական զգացումներ ունի»։ Պուլկարիոյ նկատմամբ, և այն լուրը թէ Միլան թագաւորը կ'ուզէ վատուիլ այդ ուղղութենէն, անհիմն է։ Պուլկար կառավարութիւնը իր Պէլկրատի գործակատարէն իմացած է թէ Միլան թագաւորին Նիշի մէջ խօսած ճառին—որուն թնամական հանգամանք կը վերագրուի Պուլկարիոյ նկատմամբ—բնագիրը չի՛ենծու բան մը է։

ԱՀՄԷՏ ՆՈՒՐԻ փաշա նախընթաց օր մասնաւոր պաշտօնով Ամէնք ուղեւորեցաւ։

Պ. ՈՒԻԼԵԱՄ ԲՐԼԷՆ Նիւ Եորքցի ճարտարագէտ մը, որ քանի մը օրէ ի վեր Պոլիս կը գտնուի, նախընթաց օր Պ. Ա. Գարաճայի և Պ. Բիրիրաշիի ընկերակցութեամբ կայս. պալատ գնաց, և իր գործարանին կողմէ գեղեցիկ կռամոֆոն մը մատոյց Վեհ. Սուլթանին։ Ն. Վեհափառութիւնը Լիւյագաթի մը շնորհեց Պ. Բրէյի։

Բէժիի Դէտերը.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ Բէժիի դէտերն ալ, մաքսային պաշտօնեաներուն նման պիտի կրնան երկաթուղիներու կայարանները մտնել, փախցուած ծխախոտ գտնելու և մաքսանենգութեանց առաջքը առնելու համար։

ՔԱՐԱՓԻՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ բողոքած է թէ անգլ. շոգենաւային ընկերութիւնը քարափ հանած ապրանքներուն համար քարափի տուրք և այլն չի վճարեր։ Խնդիրը քարափներու սակայոյցը որոշող խառն յանձնախմբին զրկուեցաւ։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԷՆ ՍԼՈՄՊՈ-ի զրկուած նամակի մը մէջ փափաք կը յայտնուի որ, այդ քաղաքին մէջ ալ Օսմ. Պանքայի ճիւղ մը հաստատուի։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԲԻ վարչութեան մայիս ամսուան հասոյթները անցեալ տարուան մայիսի հասոյթներէն 6000 օսմ. ոսկի աւելի եղած են։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլ. նաւաբաժինը, որ Իզմիր հասաւ, հետեւեալ նաւերէն կը բաղկանայ. Բոմֆլէթ, Բէյլէնտ, Բոյըլ Սուվրէյն, Բոյըլ Օք, Հոպ, Ամոսն, Հաուտ և Վէնիս զրահաւորները, երկու յաջորդակ, հինգ Թորփիլանաւ և մէկ լրատար։ Նաւաբաժինը մինչև չաբաթ Իզմիր պիտի մնայ։ Հոգբիտս ծովակալը Սբերթրայլ լրատարով Պոլիս պիտի գայ։

ԱՐՄՏԻՒԻ ԳԻՆԸ նորէն ինկաւ Ռուսիոյ մէջ։

ԴՐԱՄԱՆՆԳՈՒԹԻՒՆ.—Իզմիրի մէջ ոստիկանութիւնը ձերբակալեց մարդ մը որ կէս ոսկինոց կեղծ դրամներ շրջաբերութեան կը հանէր։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ.—Իտալիոյ դեսպան Պ. Բանսա երէկ Իրիկուն մեկնեցաւ Պոլսէն. դեսպանը Պուտաբէլթ և ապա Հռոմ պիտի երթայ։

Վեհ. Սուլթանին կողմէ արտաքին գործոց նախարարութեան արարողապետ Իպրահիմ պէյ Սիրքէճիի կայարանը գացած էր ողջերթ մատնելու դեսպանին։

Պ. Բանսա մեկնելէ առաջ Բ. Դուռը գնաց և հրաժեշտ առաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսէն ու նախարարներէն։

ՎԻՐԹՈՐԻԱ թագուհիին գահակալութեան 60 դ տարեդարձին առթիւ անգլ. պահականաւերուն սպաները և նաւագները նախընթաց օր դաշտային խարեր կազմակերպեցին Պէօյիւքտէրէի և Բէֆթէլի քէօյի մէջտեղ, մարզագետնի մը վրայ։ Անհաւասիկ այդ խաղերէն մէկ քանին. երկու ոտքերը և մէկ ձեռքը գետնին դպչելու պայմանով վազել։ Հաւկիթի մը պարունակող զդալին կոթէն բռնելով վազել, հաւկիթը չձգելու պայմանով անշուշտ (այս խաղը կիները կատարեցին), պարկի մէջ վազել, իշարշաւ ևն։

ՄԱԽՈՒՍԷՒ ՇՈՒՆԱՒՈՐՆԵՐԸ.— Երկկուան Մոնէրէօ-ի մէջ կը կարդանք. «Երէկ, Մախսուսէի Դատըվիլ բանող 5 թիւ շոգենաւին նաւապետը երկու անգամ փոխուեցաւ։ Այդ շոգենաւը ժամը 9½ին կամուրջին մեկնած ատեն, ջուրերէն քաշուելով Բաքանի ընկերութեան շոգենաւերէն մէկուն վրայ պիտի իյնար։ Վճառական նաւէն ապրանք առնող մաղունները ցիրուցան եղան և աղաղակ մը բարձրացուցին։ Թիւ 5 շոգենաւին նաւապետը և դեկավարը ինչ ընելին չէին գիտեր։ Վերջապէս հաստ չուանով մը նաւամատոյցին կապեցին շոգենաւը, որ հագիւ երեք քառորդ աշխատելէ յետոյ կրցաւ ինքզինքը ազատել։ Այս առաջուն ժամը 2ը քառորդ անցած նորէն կամուրջ եկաւ, ու երկար ատեն չկրցաւ մօտենալ, անտանելի փորձութեան մը ենթարկելով ուղեւորներուն համբերութիւնը»։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Բէյժիի նազիր Իսքէնտէր Մելհամէ էֆ. նոյն պաշտօնով Եանեա պիտի երթայ։

ՆԻՊՈՊՈՍԻ կառավարութիւնը բանակին համար Կիպրոսէն ու Սուրիայէն ձի պիտի գնէ։

ԳԱՀԻՐԷԻ միջազգային նախնական դատարանին անդամ Պ. Մարթինոֆ Պոլիս եկաւ։

ԻԶՄԻՐԻ ջուրի ընկերութիւնը Տէյիրմէն տարի կողմերը ջուրի խողովակներ պիտի դնէ։

ՎԱՐԴԻ ԻՒՂ.—Այս տարի Պուլկարիոյ վարդի իւղը սովորականէն 100 ին 20—40 պակաս պիտի ըլլայ։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ.—Իզմիրի մէջ երկու մաքսանենգ քարափը ստուգուի մը հանած ատեն, Բէժիի դէտերը վրայ կը հասնին ու կ'ուզեն ստուգիչը առնել։ մաքսանենգները կ'ընդդիմանան ու կռուի կը բռնուին. դէտերէն երկուքը կը զլորին ծովը կ'իյնան, և մաքսանենգները առիթէն օգտուելով, ստուգիչը կ'առնեն կը փախին։

ԱՐԿԱՄ.—Կիբրոսէն զիւղերէն մէկուն մէջ Վասիլ անուն յոյն մը կորած ծառին մէկ կտորին տակ մնալով մեռաւ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ Աստրէ յածաւորակը. որ 10 թնդանօթ և 330 նաւազ ունի, Մալթայէն Իզմիր հասաւ։

Իզմիրի մօտերը ձէթի գործարան մը պիտի հաստատուի։

ԿԷԼԻՊՈԼՈՒԻ առջեւ խրած Պէհէրա եգիպտական շոգենաւը ազատուեցաւ։

ԿԱՏՂԱԾ ՇՈՒՆ.—Սէվքլի մէջ Նէհիպ աղա անուն անձ մը կատղած շունէ մը խածնուելով, ամիս մը յետոյ մեռաւ։

ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆ.— Դատքէօյ Ալթունիզատէի ժառանգորդներէն առնուած հողը հրեական գերեզմանատան պիտի վերածուի։

ԱՄՈՒՍԱՍՊԱՆ ԿԻՆ ՄԸ.— Ուշագիւղերէն մէկուն մէջ թուրք կին մը իր տարփածուին և անոր քրոջը հետ, շուանով մը խեղդեց իր ամուսինը, որ կը քընանար։ Մարդասպանները ձերբակալուեցան։ Սպանեալը երկու եղբայր ու չորս անչափահաս զաւակներ ունի։

ԿՍՐՈՒՈՏ.—Անցած չորեքշաբթի ճուամի Պալա գաւառակին մէջ, որ այս տարի աղէկ հունձք կը խոստանար, սաստիկ կարկուտ մը տեղալով, 750,000 ղրշ.ի ինաս պատճառեց հունձքերուն։

—Դասթէ-ունիի Զէրբէզ աւանին մէջ ու շրջակաները հաւկիթի մեծութեամբ կարկուտ տեղացեր է, առանց հունձքերուն ինաս հասցնելու։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.— Անցեալները Զամլըճայի մօտ տեղի ունեցած Էյուպցի Ապտուլլէքերիմ էֆ.ի սպանութեան առթիւ ոստիկանութիւնը հարցաքննութեան ենթարկեց Սկիւտարցի Վասքի, Խուրշիտ, Թավշանճըլցի Ֆուատ և Էյուպցի Նաթըգ էֆ.ները։

—Այսրնի մէջ ոստիկանութիւնը ձերբակալեց ու Պոլիս զրկեց Տիմիրի անուն շարագործը, որ անցեալ տարի ապրիլին Բերայի մէջ սպանած էր Կոզլինճի Մարքոյի եղբայրը, Եանքօն։

ՕՍՄ. Պանքային տնօրէն Պ. Ծպուանոյի հայրը, Պ. Ֆլանք Ծպուանօ, որ Բարիզի Օսմ. Պանքային տնօրէնն է, երէկ Պոլիս եկաւ։

ԶԻՖԹԼԻԷՐԻ արքունի ագարակէն Ատաբազար և Սվազ զրկուած յովատակներուն և զանոնք տանող պաշտօնեաներուն վերադարձի ծախքը երկրագործական նախարարութիւնը պիտի վճարէ։

ԵԼԴԻԿԻՈՅ նախորդ իմբամէմուրը Իպրահիմ էֆ. նոյն պաշտօնով Մալթիա զրկուեցաւ։

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵԲԱՐՆԵՐԸ.— Պուտաբէլթի յունաց եկեղեցիին եպիսկոպոսը Տ. Կիւկորիոս մեռաւ. իր հարստութիւնը, 128 հազար 868 ֆր. կը թողու իր երկու եղբայրներուն, Միտիլիի Վաթոսա գեղին (իր ծննդավայրը) դպրոցին, իր հունգարացի սպասուհիին և Պուտաբէլթի յունաց եկեղեցիին։

ԵԿՈՂ ԴԱՅՈՂ.—Պէկրատի օսմ. դեսպան Ֆէթհի պէյ երէկ գիշեր պաշտօնատեղին գնաց։

Վիէննայի օսմ. դեսպանատան Ա. քարտուղար Մաղհար պէյ և Թրիէսթէի օսմ. հիւպատոս Զէքի պէյ Պոլիս եկան։

ՀՆՈՒԱԴԷՏ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆ ՄԸ.—Իզմիրի մէջ հրեայ մը կռուի բռնուելով իր մէկ հրեայ ընկերոջը հետ, սպաննեց զայն, ու դիակը կռնակը առնելով հիւանդանոց տարաւ, զայն ճամբուն վրայէն գտած ձեւացնելով։ Բայց Հիւանդանոցէն դուրս ելլալուն, օձիքը ոստիկաններուն ձեռքը տուաւ հնալագէտ մարդասպանը։

ՄԵՍԻՐԼԻՑԻ օսմ. ընդհ. հիւպատոսի փոխանորդ Հրանտ էֆ. և Դասթէհունիի անտառներուն քննիչ կարապետ էֆ.երէկ իրենց պաշտօնատեղիները ուղեւորեցան։

ՀՆԱՆՈՒԶԱԿԱՆ ՊԵՂՈՒՄՆԵՐ. — Աստրիացիներու կողմէ Այասլուքի մէջ կատարուած հնախուզական պեղումները դադրեցան։

ԽՂՃԱՀԱՐՈՒԱԾ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆ ՄԸ.— Իմպրոս կղզին մէջ 18 տարեկան աղջիկ մը խեղդեց 7 տարեկան աղջիկ մը, որ գող կանուանէր զինքը, և տան բակին մէջ թաղեց դայն։ Բայց խղճին խայթերը արթննալով, ամէն բան պատմեց իր հօրը։ Այս վերջինը խորհուրդ տուաւ որ դիակը հանէ ու փողոց նետէ. մարդասպան աղջիկը կատարեց հօրը խօսքը. ոստիկանութիւնը իրողութիւնը իմանալով քննութիւն մը բացաւ ու կարգ մը մարդիկ ձերբակալեց. բայց վերջապէս աղջիկը ամէն բան խոստովանեցաւ և ոստիկանութեան յանձնեց ինքզինքը։

ԱԶԱՏԱՐԱԲԸ ԱԶԱՏՈՒԱԾ.—Առջի օրը Բերա Գուլէ Գարու, տան մը բաց հորին քով պառկած շուն մը, հորին մէջ իր ստուերը տեսնելով, ուրիշ շուն մը կարծեց զայն ու չորս ոտքի վրայ կանգնելով սկսաւ հաչել. բայց հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով չիտակ հորին մէջ գըտաւ ինքզինքը. ու այս անգամ սկսաւ ճգնաժամի հաչիւններ արձակել վարէն վեր. տնեցիները օգնութեան հասան, ու 13 տարեկան տղայ մը շուանի մը ծայրը կապելով հոր իջեցուցին. տղան գրկեց շունը և ամուր մը փաթթուեցաւ շուանին, որ հագիւ թէ քիչ մը վեր բարձրացած էր, յանկարծ բրդեցաւ ու տղան ու շունը իրարու փաթթուած նորէն հորը իրնկան։ Շունը կրցածին չափ կը լողար, թող չտալով իր ազատարարը զոր կուզէր փրկել. բաւականաբար շուտով ուրիշ շուան մը գըտան, ու վեր հանեցին տղան ու շունը կիրկընդպատուն։

ԴՍԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.—Երէկ, եղեռնադատ ատեանը 15 տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Մուսթաֆա անուն շարագործը, որ յունվար ամսուն, Դալաթիոյ մէջ սպաննած էր իր քոյրը, Հատիշէն։

ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ԳԻՆՈՎ ՄԸ.—Մանիսայի մէջ Ասքմ էֆ. անուն մարդ մը գինետան մը սէջ աղէկ մը արբենալէ յետոյ, ատրճանակը կը հանէ ու առաջին հարուածը գինեպանին ուղղելէ յետոյ դուրս կելլայ և հանդիպած մարդուն ատրճանակը կը պարպէ. ծեր հացագործ մը վիրէն կը վիրաւորէ և ատրճանակին կոթովը շատ մը զպրոցական տղոց գլուխները կը պատռէ, ու վերջապէս կը ձերբակալուի։

ՀՈՐԸ ԻՆԿԱԾ.— Երէկ, Գումգաբուի Թոփրաք փողոցը, 4 տարեկան Սարգիս անուն տղեկ մը տան հորը ինկաւ ու խեղդուեցաւ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Տրապիզոնի Թերթը կը գրէ. «Կովկասյոյ ելմտական պաշտօնեաներէն մէկը, որ 35 հազար ոսկիէ աւելի գումար մը գողնալով փախած էր, յանկարծ 5ին Պոմոմի և Բիգեի ճամբով մեր նաւահանգիստը եկաւ Լոյտի շոգենաւին մէջ ձերբակալուեցաւ, գողցած գումարովը մէկտեղ։»

ՈՃԻՐ.—Երէկ կամուրջին թաղապետական շաւուշներէն Իսմայիլ, անծանօթ պատճառով մը ատրճանակ քաշեց Եէնիճամիի կամարին տակ ճամբուն նորոգութեամբ զբաղած թաղապետական պաշտօնեայ Ալի պէյի։ Ցանցաւորը ոստիկանութեան յանձնուեցաւ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Անգլիացի մը մանրակրկիտ հաշիւներէ ետք վիճակագրութիւն մը կը հրատարակէ՝ որուն մէջ կը ցուցնէ թէ Լոնտոնի 4,766,000 բնակիչները ամառ եղանակին մէկ օրուան մէջ որշափ ըմպելի կը սպառեն։

Անհաւասիկ գտած թիւերը.

Լոնտոնցիները մէկ օրուան մէջ կը խըմեն 28,500 լիտր գինի և 75,000 լիտր ուրիշ ալքոլախառն ըմպելիներ, 2,560,000 գաւաթ գարեջուր և 1,200,000 լիտր կաթ. իսկ հանքային ջուրերու սպառումը կը հասնի օրական 500,000 շիշի։

Լոնտոնի բնակիչները հոս չեն կենար. դեռ կը սպառուն օրական 315,000 քիլոկրամ թէյ և 70,000 քիլոկրամ խակուէ։

Այս ըմպելիներու գեռը վայրկեանը 4,600 լիտր չափով կը հոսի 4,776,000 կոկորդներէ վար. և այսպէս, կերակուրներու ատեն խմուած ջուրն ալ հաշուի առնելով, օրական սպառուած ըմպելիներուն քանակութիւնը կը հասնի 5,840,000 քիլոկրամի։

Լիմա կը հաստատի թէ ինչո՞ւ անգլիացիները ամէն ազգէ աւելի ստամաքսային անհանգստութիւններու կ'ենթարկուին։

ԱԶԴ

ԾԵՆՈՒԱԾ ԶՈՒՏ ԽԱՀՈՒԼ

ԹԻԹԵՂԱԱԾ ՏՈՒՓԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ինդոսթ Ս. Ցոֆթոյ Ադֆ. Հիսնդանոյի

Գին մէկ օսլայի 12 դահեկան

Սոյն հաստատութեան ինպաստ վաճառ հանուած Բիօյի ընտիր տեսակ խահուէն որ անարատութեամբ և ախորժելի համովը գործածողներուն ծանօթ է, այս անգամ մեծագոյն խնամով պատրաստուած և մէկ օսլայի գինը 12 դահեկանի որոշուած է։

Գործածողք ածան և ընտիր ապրանք գնած ըլլալէ զատ, բարեգործութիւն մըն ալ ըրած պիտի ըլլան։

Կեղրոնատեղին է, Դալաթիա Եէնի ճամի ճատտէսի Զինճիրլի խանին կից թիւ 70 մթերանոցը։

Կը ծախուի, ամէն ծախավաճառ և մանրավաճառներու քով։

100 տրամ զուտ խահուէ պարունակող տուփին գինն է 3 ղրշ. 50 տրամ պարունակողինը 1½ ղրշ. 27—32

ՀԱՐԱՆԵՐԻ ՄՈՄԵՐ

ՄԵԾԱՐԱՊ ՀԻՒԱՆՑԻՆՀԱՍԱՆ

Հանրածանօթ ծաղկավաճառ և զարդարող հարսնիքի մոմերու, Գամնտոխանի անկիւնէն փոխադրուած է Զաքմաքճըլար եօքուշ Մեծ Նոր խան վարի յարկ թիւ 47, ուր կը վաճառէ հարսնիքու համար ծաղկաւէտ կըրանդներ, քոշղեր, ձեռնոցներ, ևն. և կը զարդարէ ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐ վայելուչ և ճաշակաւոր, համեստ գիներով։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

Հետեւեալ տեղեկութիւնները մեզ հաղորդուած են այս առաւօտ 18 ցունիս։

Կ.ՊՈԼԻՍ.—Մանրաչափ 763.— Զերմաչափը 24 աստիճան։ Օդը պայծառ։

— կեսօր, ժամը 4,19։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ.—Զերմաչափը ցոյց կու տայ։

Բարիզ 11, Վիեննա 15, Բէռլսպուրկ 16, Իզմիր 20, Վալսնա 26, Պէյրութ 27, Աբեսիֆ 29 աստ. զրոյեն վեր։

Սեւ Ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.—Հանդարտ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	17
Ամէնէն բարձր գին	»	24	19
Ամէնէն վար գին	»	24	17
Բուլգարիի երկաթ. զոց.	Ֆր.	108	75
Ամէնէն բարձր գին	»	109	25
Ամէնէն վար գին	»	108	75

ԲԱՑՈՒՄ 18 Ցունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. կ.	24	15
Բուլգարիի երկաթուղի	Ֆր.	108	75
Օսմանիյէ		405	—
Ռէժի		291	—
Օսմ. Պանքա		12	25
Քէսէտի ժէնէրալ ՕՍՄ.		8	35
Երկրագործական Պանքա		7	30
Սօս. ՕՍ. Շանժ է Վալէօռ.	Ա. Ո.	3	14
Օսմ. Ապահ. Ընդ.		1	42
Թրամուէյ բաժնեթ.		730	—
» ժուիսանս		390	—
» պարտաթ.	Ֆր.	502	—
Տէրբոսի ջուրի ընկ.	»	315	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	159	-

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ուն օրուան	Օ. Ո.	2	80
» » մէկ ամսուան	»	—	—
Բուսմ. երկթ. ուն օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	09
Անգլիական ոսկի	»	109	34
Ռոլ էմբէրիալ	»	89	35
Քրիմիոյ	»	51	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէճիտիէ	»	96	30
Ռուպլի Ոգնաղրամ	Օ. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	17½
» » » չէք	»	109	33
Բարիզ » »	Ֆր.	23	33¾
» » » չէք	»	22	93
Պերլին անտոկոս չէք	Մարք	18	48¾
Վիեննա չէք	Ֆլոր.	10	37½

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Ցունիս

Օսմ. Քոնս. Սեռի Ա.	Ա. Ո.	66	50
» » » Բ.	»	45	63
» » » Գ.	»	26	25
Դ.) բաց.	»	22	25
Դ.) զոց.	»	22	12
Փոխառութիւն Դասապա	»	83	50
Օսմ. 3½ %	»	79	—
Օսմ. կայս. Պանքա	»	12	25
Այտրնի երկաթուղի	»	13	12
Եգիպտական Միացեալ	»	107	50
Ազպ. Քոնսոլիտէ		111	37
Հելլենական 5 %	»	39	25
Մոնոքոլ հելլենական 4 %	»	43	75
Ռանթ » 4 %	»	32	75
Գուլգ. փոխառ. 6 % 1888	»	96	—
» նոր » 6 % 1892	»	95	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	41
Դրամագրգ	»	3	—

ՎԻԵՆՆԱ, 29 Ցունիս

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	55
» Լոնտոնի վրայ	»	120	25
Բուլգարիի երկաթուղի	»	60	20
Օսմ. Ռէժի	»	133	50

ԲԱՐԻԶ, 29 Ցունիս

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ. բաց.	Ղրշ.	22	35
Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ. զոց.	»	22	32
» » » Բ.	»	46	40
» » » Գ.	»	26	—
Օսմանիէ	»	400	—
Բուլգարիի երկաթուղի	Ֆր.	109	50
Օսմ. Ռէժի	»	293	—
Օսմ Կայս Պանքա	»	560	—
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	102	52
Քէսէտի Լիոնէ	»	847	—
Պանք տը Բարի	»	951	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3698	—
Իտալական Ռանթ	»	93	31
Սպանիական արտարին	»	34	15
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	255
Դրամագրգ	»	02	—

ՊԵՐԼԻՆ, 29 Ցունիս

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	97	10
Բուլգարիի երկաթուղի	»	113	50
Անատ երկթ. պարտաթուղթ	»	96	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	305

«ԼԻՆԻ ԷԹԱՆԻ» ԲԱՍԹԻԼՆԵՐԸ

Ցաւալու կը պատահի որ մարդասիրութիւնը ծանր և դժուար կ'ըլլայ, ստամաքի թթութիւններ կը զգայուին։ Շատ անգամ բանի տեղ չենք դներ գանոնք. բայց այնքան ծանր սխալ մըն է այս, որչափ դիւրին է գանոնք դարմանելը։

Արդարեւ քանի մը կաթ վէրլի էնֆէլ բասթիլ բաւական է ատոր համար, այսինքն այն բասթիլները, որ պատրաստուած են Վիշի էթանի աղով, կամ Սելցէթէն, Կռանտ Կոխլի և Օրիթալի Վիշիի ջուրերուն բնական աղով, այնպիսի բասթիլները, զոր պէտք չէ շփոթել միւսներուն հետ. Վէրլի էնֆէլ բասթիլները մեծագոյն և կնքուած տուփերու մէջ կը ծախուին միայն

ԿԱՐԴԱ՛Ն

Անոնց, որ չեն դառնալիր ցնցղատապի (դժոխքի) և հինցած ու ընչաքաղ հարբեցողներ

Զնայուած կամ գէշ դարմանուած հարբուխ մը շատ անգամ ցնցղատապի կը փոխուի, եթէ թոքախտի չդառնայ. երբեմն նոպաները այնքան ուժգին և յաճախակի կըլլան որ ամբողջ կազմը-ուածքը կը խանգարի. քունը գրեթէ անկարելի կըլլայ. զարկը անկանոն. ամենաժեղեւ պաղը կը կրկնապատկեցուցեր։ Ցաճախ գնտակներ կը կազմուին որ շատնալով կը գոցեն թոքերը. երբ խուխ գոյանայ ոտքերուն ըչիչները կը քայքայուին և մեծաքանակ նիւթ կը կորսուի, խռոչներ յառաջ գալով։ Հիւանդը կը հիւծի առանց ցաւ զգալու, յարատեւ մեղամաղձոտութեան մը մէջ կիյնայ. իր թուքը, սկզբան ճերմակ, փրփրոտ և սատաւրի գոյն, տակաւ առ տակաւ դորշ կանաչեկ գոյն մը կառնէ։ Իր կեանքը ուրիշ բան չէ բայց եթէ յամր հոգեվարքը մը և կը մարի կատարեալ գիտակցութեամբ։ Պէտք է զգուշանալ ուրեմն այն հարբուխէն որ կերկարի և որ մանաւանդ ցնցղատապի մը ծնունդ կուտայ։ Պէտք է արդիւնել չարիքը երբ տակաւին չէ ծանրացած և ամենէն լաւը սկիզբէն իսկ ջնջելն է զայն։

Խահուէի դգալ մը «կուտռօն տը կիւյօ» գաւաթի մը ջուրի կամ գործածուած ըմպելիին խառնուած, բաւական է շատ անգամ բժշկելու համար քիչ ատենուան մէջ ամենէն յամառ հարբուխը և ամենէն հինցած փողատապը։ Այսպէս կարելի է նոյն իսկ կասեցնել թոքախտը, որ արդէն բաւական յառաջացած ըլլայ։ Այս պարագային մէջ, կուտռօնը կը կեցնէ գնտակներուն քայքայումը, ու երբ բնութիւնը օգնէ, բուժումը շատ անգամ յուսացուցածէն աւելի արագ կըլլայ։ Պարզ է սա և ճըշմարիտ։

«Կիւյօի կուտռօն»ով 30 տարիէ ի վեր, բազմաթիւ անյուսալի բուժումներ ստացուած ըլլալով, մէկ քանի մրցակիցներ, օգուտ քաղելով երբեմն անունի նմանութենէ, կուզեն իրենց արտադրութիւնը ծախել բուն արտադրութեան տեղ, խաբելով հիւանդը ի վնաս անոր։

Արդարեւ զանազան տեսակ կուտռօններ կան։

Ամենէն լաւ կուտռօն տուող եղեւնիները Նորվէկիոյ մէջ կը գտնուին և Մ. Կիւյօ իր արտադրութիւններուն համար կը գործածէ Նորվէկիոյ ամենէն մաքուր կուտռօնը, հակառակ իր բարձր գնին. մինչդեռ յաճախ, ուրիշներ, խնայողութիւն ընելու համար վարնոց կուտռօններ կը գործածեն, որ շատ աւելի ածան են բայց չեն բուժեր։

Ուրեմն պէտք է, ցնցղատապը, հարբուխը և մանաւանդ թոքախտը և դժուարաշնչութիւնը բուժելու համար, միմիայն և բացարձակապէս Կիւյօի կուտրօնը հարցնել դեղարանները և աղէկ մը ապահովուիլ թէ դեղագործը Կիւյօի ճշմարիտ կուտրօնը կուտայ ձեզի։ Արդ, դիւրին է գիտնալ այդ բանը, նայելով թէ պիտակը կը կրէ՞ սա հասցէն Maison frère, 19 rue Jacob, Paris, ուր փոխադրուած է Մ. Կիւյօ 1869էն ի վեր. իրաքանչիւր շիշ իր պիտակին վրայ կը կրէ հնարիչին ստորագրութիւնը E. Guyot, երեք գոյնով, մանիշակագոյն, կանաչ և կարմիր, շեղակի գրուած։

Սոյն դեղը կը գտնուի Պոլսոյ և գաւառներու բոլոր դեղարաններուն մէջ.

Այս դեղին ուրիշ մէկ առաւելութիւնը, իր գինին չափաւորութիւնն է, եթէ նկատի առնուի թէ մէկ շիշ Կիւյօի կուտռօնով 12էն 15 լիտր ջուր կամ ըմպելի կը գործածուի, կը հետեւի թէ, ենթադրելով որ օրը մէկ լիտր ջուր կը խմուի, օրը հազիւ մէկ ղրշ.ի դեղ պէտք է գործածել։ Ցայտնի է թէ դիւրաբուժութեան հետ գինն ալ ծառայած է ժողովրդականացնելու այս դեղին գործածութիւնը։

26 —26

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանէ էսբէյբոսան վրայէ յոբէր, հէր Զբոսէնց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներն ալ անդամն կը լեցնեն. ցաւ չտալու և բոլորովին վերականգնելու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գէտի յեսասրբանի ըստ պաքէի, ծամելոնի, և ապա պրպտանոնի երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնը կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմբրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աք անոներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ց.Դ. Ամերկ. սով.համաձայն ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (գինէ-կէս օր) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (գինէ-կէս գէշէ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին

Դատրգիւղցիք կրնան դիմել իւրեանց բնակարանն, Ռիս-1 Խրէսվէյ գոլոց։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒՔ

ՀՆԴՄԷՋ Հըլէ, Կ. Պոլսոյ և Օրէսայէ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գոմմ	1497	Կոզ	1011	Մալմօ	724	Բօզարիս	1862
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	2906	Կրօնտօ	1695	Մաբէնկօ	2273	Սաբֆօ	1113
Ամնէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիս	1735
Արիստոտ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միքատտ	3557	Սիլվիս	1193
Գասանս	1822	Տօմինս	937	Հինտու	3720	Միլօ	1037	Սբէրօ	1200
Գօրտինս	1264	Տուրս	2883	Հօրաղիս	3600	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսս	1328
Գրավս	1076	Տրաբս	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօքիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Սոֆիս	4100	Թալէտս	1470
Գէյրս	1671	Էյտոբատս	1520	Ճիւնս	1080	Ոնթարիս	4036	Թսրբիտս	487
Գալիբսս	1337	Էրաղս	1481	Ֆլէսս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Ֆօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գաղս	1094	Ֆինանտ	1828	Ֆօվնս	1700	Բոլս	510	Վոլս	1289
Զիբակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիալֆս	2229	Վոլթուրնս	2396
Միսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէլանդս	2272	Բենատս	1663	Եէտս	1850
Գիս	2697	Կալիէս	3060	Լիվօրնս	1643	[illegible]	1613	Զէրս	1200
Գոլբատս	4235	Կիրանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բօսէս	1789		

Էպրս չոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած, պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Բօնկօ չոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 21ին և Յուլիս 8ին հոս կ'ապասուի։

Բոլբինս չոգենաւը, նաւապետ Ֆրէնչ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն պիտի մեկնի Յուլիս 8ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻԶՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւսէթ խան, Գալաթիա

ԻՍԿԻԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՓԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն	Կոմբէյ	Կոմբէյէն	Իսկիւտար
11 — Պէշիք	6 15	— —	7 — Գկ.
11 30 Վոսփ.	6 50 Պէշիկ.	11 30	7 40 Պշկ.
12 15	7 55 Պէշիկ.	12 15	8 20
1 —	8 50	1 —	9 —
1 30	9 35	1 30	9 40
2 —	9 45 Ֆէրպ.	2 25	10 15 Գկպ.
2 30	10 10 Պէշիկ.	2 50 Վոսփոր	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 35 Գզ.Դպ.	3 5	10 40 Գկպ.
3 15 Ֆէրպ.	11 — Գկ.	3 30	11
3 30	11 — Ֆէրպ.	4 —	11 25 Գկպ.
4 —	11 20	4 30 Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 35	11 50
4 45 Ֆէրպ.		5 —	12 15
5 5		5 40 Պէշիկ.	
5 35		5 30 Ֆէրպօթ	
5 50		6 15 Պշկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կոմբէյ	Կոմբէյէն	Իսկիւտար
11 15 Պէշթթ.	6 20 Պէպ.	11 45	7 5 Պշթ.
12 —	6 50 Պշթթ.	12 20	7 40 Պշթ.
12 40	8 Պշթթ.	1 —	8 20
1 20	8 45	1 35	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ.	2 35 Վոսփ	10 15
3 25	10 15	3 5	10 30 Ֆէրպ.
3 15 Ֆէրպօթ	10 35	3 30	10 40
4 5	11 — Ֆէրպ.	4 — Ֆէրպօթ	11 20
4 40	11 10	4 45	11 30 Ֆէրպ.
4 45 Ֆէրպօթ	11 45	5 30	11 45
5 25	12 —	5 30 Ֆէրպօթ	12 15
5 50 Պշկ.		6 15 Պէպէր	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՓԵՆԱՒԵՐ

2 — Հարէմէն Սալամագ բացի Կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալամագ բացի կիր.և
3 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Ցալամագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալամագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱՔԱՇԵՒ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՒԱՐՁ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒԹ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Գապաքաշ Սիրբէճի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 — Սիրբէճիէն Իսկիւտար
5 30 Սիրբէճիէն Գապաքաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրբէճիէն Գպթ.Իսկիւտար

Ծան.—Օրը միզապատ եղած ատեն շոգենաւը իրենց գտնուած տեղերը պիտի մնան։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքաիա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հաստատ	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Քուրքճի փող (հին Մաքսատան տեղը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՕՐ ՐԷԲԷՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1898 Մայիս 8 (Ն. Տ.) կիրակիէն սկսեալ

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ – ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ				ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ			
ԿԱՌԱԽՈՒՄԸ						ԿԱՌԱԽՈՒՄԸ			
Թ.34 խառն Առտու		Թ.36 խառն Իրկն.				Թ.31 խառն Առտու		Թ.33 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
11	—	7	40	մկն.	Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմ.	3	50	11	30
11	25	8	5	ժմ.	մկն.	մկն.	3	25	11	5
11	45	8	17	մկն.	Հայտար Փաշա	ժմ.	3	13	10	50
12	52	9	30	ժմ.	Բէշտիք	մկն.	1	58	9	34
1	—	9	38	մկն.		ժմ.	1	50	9	24
1	26	10	5	»	Թուզլա	»	1	27	9	2
1	49	10	34	»	Կէյպզէ	»	1	2	8	38
2	13	11	—	»	Տիլ Իսքէլէսի	»	12	30	8	9
2	24	11	13	»	Թավշանտիլ	»	12	18	7	59
2	43	11	34	»	Հէյդէքէ	»	12	5	7	47
3	4	12	—	»	Եարըմճա	»	11	32	7	20
3	18	12	17	»	Թիւթիւն Զիֆթլիք	»	11	14	7	5
3	29	12	30	»	Տէրինճէ	»	11	3	6	56
3	43	12	48	ժմ.	Իզմիտ	մկն.	10	45	6	40
4	5	—	—	մկն.		ժմ.	—	—	6	18
4	42			»	Պէօյիւք Տէրպէնտ	»			5	42
5	14			»	Սապանճա	»			5	12
5	41			»	Ատա Բազար	»			4	54
6	28			»	Կէյվէ	»			3	58
6	54			»	Աք Հիսար	»			3	32
7	29			»	Սէքէօէ	»			3	3
7	59			»	Լէֆքէ	»			2	29
8	37			»	Վէզիր Խան	»			1	51
9	20			ժմ.	Պիլէճիք	մկն.			1	11
9	35			մկն.		ժմ.			1	—
10	45			»	Քարաքէօյ	»			12	10
11	28			»	Պոզեիւք	»			11	34
12	14			»	Իս Եօնիւ	»			10	57
12	44			»	Զաւքուր Հիսար	»			10	24
1	22			ժմ.	Էսկի Շէհիր	մկն.			9	45
Իրկն.									առտ.	

ԷՍԿԻ – ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ			ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ	
Կառ. Թ. 222 խառն Առտու					Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.				Ժ.	Վ.
10	20	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմ.	1	37
11	3	»	Կէօքճէ քէօրպ	»	1	2
12	3	»	Սապանճա բունար	»	12	21
12	53	»	Ալաեունտ	»	11	30
1	42	»	Զըքիւրլէր	»	10	38
2	47	»	Տէօյէր	»	9	49
3	15	»	Իկսանիյէ	»	9	11
3	41	»	Համամ	»	8	44
3	55	»	Կազլիկէօլ համամ	»	8	35
4	50	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	»	8	3
5	27	»	Պէօյիւք Զօպանլար	»	7	7
6	26	»	Զայ	»	6	17
7	18	»	Իսհակլու	»	5	18
7	46	»	Եասսիան	»	4	44
8	18	»	Ագ չէհիր	»	4	18
8	59	»	Ազարի քէօյ	»	3	37
9	40	»	Զավուշճը քէօյ	»	2	54
10	20	»	Իլկին	»	2	20
11	14	»	Գաբրն-Խանը	»	1	20
12	5	»	Սէրայ-Ինի	»	12	33
12	40	»	Մէյտան	»	11	52
2	—	»	Բունար-Պաշը	»	10	46
2	46	ժմ.	Գոնեա	մկն.	9	54
Իրկն.					առտ.	

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆՏՐԱԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ԲՈՇԵԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն յ'Եւրոպա

Փարիզ, 16, Պուլվար տէ գ'Իթալիէն. 1, 3, եր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ 1845էն հիմնուած է վեր

Ապահովագր. ներու վճար. 1 Մէջ — 123,000000
1895է գոյացեալ
Ապահովագրեալներու վճարուած 87,000000
Հասոյթ 196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 661,000000

1896 յունուար 1

Աւանդ եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա 40,00000
Ցաւելեալ դրամագլուխ 121,00000
Արդի ապահովագրութիւնք Մէջ — 141,00000

Տիւրէքցոն ապահովէցէք

Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու

Պայմանագրութեան նոր եղանակ

սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։ ԱՒԱՆՑ ՎԵՐԱԳԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի հաքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թոպքի-

188 Ձ. ՈՒ. ՀՈՒՐԻՔՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վայվոտա ի ոգ, Վ ... իս խան, Գալաթիա

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 16,28 Միտիլի, Իզմիր, Պիրէոն, Ադերսանդրիա, ժամը 3ին յետ միջօրէի։
Դշ. 17 29 Յեվստաթիին սուրճանդակ, առաւօտեան ժամ 10ի։
Եշ. 18/30 Տարտանէլ, Այնտրոզ, Մէյանիվ, Իզմիր ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Շբ. 20,1 Իւէպլու. Սամսուն, Օլտու, Կիրեսոն, Տրապիզոն եւ Պաթում առտուն ժամը 11ին։ 562

ՌՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլիոյ և Պաղեստինի գիծ
Կանոնաւոր ուղեւորութիւն

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ո—պակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւագէպի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՈԹԻՄ ԲԸՊՈՒԼ
575 Թոփհանէ, քարափին վրայ

ՔՈՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ոգի ոգիս երբ... ռեյամ էնբանի Լիվերբուլ և Աբերիլէյ դէպ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թօնս
Ումբրիա	7718	Գոռնիտ	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ազլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիատա	1899
Ալէբբօ	2143	Մորոգգօ	1855
Բէտար	1876	Քամբանիա	12950
Եէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 571

Արտօնատէր Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

«ՄԱՍԻՍ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (110)

ԷՄԻԼ ԿԱՊՈՐԻՕ

ԴԺՈԽԱՑԻՆ ԿԵԱՆՔ

ԲԱՍՔԱԼ ԵՒ ՄԱՐԳԸՐԻՏ

Շատ չանցաւ՝ տեսաւ հատ մը, որ դէնի կը խմէր. մտաւ ներս, և իրեն սովորական եղած վարպետ ձեւերով շուտ մը բարեկամացաւ անոր հետ։

Դժբաղդաբար այդ պաշտօնեայն բան մը չէր գիտեր. բայց Շիւբէնն իւր պաշտօնակիցներէն մէկուն տարաւ, որ կատարելապէս յիշեց հոկտ. 16ի իրիկունը Լոնտրա գնացող ծերուկ տիկնոջ մը կարասիները կառքէն վար առնելու գործակցած ըլլալը։

Սակայն կարասիները չէին ճանրայ հանուած. Ծերուկ կինը հոն պահ տըւեր էր, և հետեւեալ օրը կասկածելի դէմքով խոշոր կին մը եկեր՝ աւանդագիրը ներկայացուցեր, և մթերանոցի ծախքը վճարելով կարասիներն առեր տարեր էր։

Պաշտօնեայն կը յիշէր նաեւ թէ այդ խոշոր կինը մեկնած ժամանակ ըսեր էր իրեն թէ իւր աշխատութիւնն անվարձ չէր ուզեր թողուլ։

—Ես Անիէռ փողոցին մէջ դիներ մ'ունիմ, ըսեր էր, թէ որ առիթ ունենաք անկէց անցնելու ձեր ընկերներէն մէկուն հետ, մտէք՝ներս և բան մը հրամցնեմ ձեզ։

Շիւբէն՝ այս տեղեկութիւնն ստանալով՝ մեկնեցաւ։ Այլ ես տարակոյս չէր մնար թէ տիկին Ֆէրայէէօր, հետաքրքրութիւնները սպաղեցնելու համար՝ այս վարպետութիւնը մտածեր էր։

Նմանապէս տարակոյս չէր մնար թէ Բաքալ պահուրտած էր Փարիզի մէջ. բայց ո՞ւր։ Հարկ կ'ըլլար գտնել այն խոշոր կինը, որ կարասիները երկաթուղիին կայարանէն վերուցեր էր, և անոր միջոցով ալ տիկին Ֆէրայէէօրն ու որդին գտնել։

Ըսեր էր այն կինը թէ Անիէռի ճանրուն վրայ դինետուն մը բռնած էր. ճշմարի՞տ էր...։ Հաւանական չէր որ այս տարտամ տեղեկութիւնն ալ նոր նախագդուշութիւն մ'եղած ըլլար։

Շիւբէն, որ Անիէռի ճանրուն վրայ գտնուած դինետուներուն ամենն ալ դիտէր, բնաւ չէր յիշեր անոնց հաշուասեղաններուն եռին նստող խոշոր կին մը՝ Վանթրասոնուհիին զատ։

Բայց ի՞նչ յարաբերութիւն կամ շահակցութիւն կրնար ըլլալ Բաքալին և Տէրոյ Օրէսէի մեգերային միջեւ. մտքի անցուցին անգամ յիմարութիւն էր։ Սակայն որովհետեւ ա՛նպիսի կացութեան մը մէջ կը գտնուէր, ուր ամէն միջոցի դիմել հարկ էր, Տիպար-Օթեւանը գնաց։

Պանդոկն նոյն վիճակին մէջ էր, ինչպէս որ տեսեր էր Շիւբէն Պ. Ֆորթիւնայի հետ հոն գացած իրիկունը...։ Միայն թէ, ցերեկուան լուսով աւելի գազիր, աւելի չարաշուք երեւոյթ մ'ունէր...։

Վանթրասոնուհին իւր սովորական տեղը չէր, այսինքն իւր հաշուասեղանին եռին չէր նստած սիրելի սեւ կատուին և մերթ ընդ մերթ կոնծած ըմպելիի շիշերուն մէջտեղը։

Էրիկը միայն հոն էր։

—Կինը հոս չէ, ըսաւ տղան ինքնիրեն, ի՞նչպէս ընենք։

Բայց որովհետեւ վիւր գաղափարն ունէր, այսինքն իւր ենթադրութեանց խկութիւնը կամ ունայնութիւնը հաստատելու միջոցը, ներս մտաւ քաջաբար։

Վանթրասոն, որ նոյն միջոցին կին մը՝ Վանթրասոնուհիէն